

**UREDBA (EU) 2018/1999 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 11. prosinca 2018.**

**o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime,
izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća,
direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i
2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652
te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća**

Uključena i prilagođena Odlukom Ministarskog vijeća Energetske zajednice 2021/14/MC-EnC¹ od 30. studenog 2021. kojom se mijenja članak 20. i Aneks I. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice i uključuju Direktiva (EU) 2018/2001, Direktiva (EU) 2018/2002, Uredba (EU) 2018/1999, Delegirana uredba (EU) 2020/1044 i Provedbena uredba (EU) 2020/1208 u pravni okvir Energetske zajednice.²

**POGLAVLJE I.
Opće odredbe**

Članak 1.

Područje primjene i opseg

1. Ovom se Uredbom uspostavlja mehanizam upravljanja za:
 - (a) provedbu strategija i mjera osmišljenih za ostvarivanje ciljeva **Ugovornih strana** i dugoročnih obveza **Ugovornih strana** u pogledu emisija stakleničkih plinova u skladu s Pariškim sporazumom, te, za prvo <...>³ razdoblje od **2025.** do 2030., posebice energetske i klimatske ciljeva **Energetske zajednice** za 2030.;
 - (b) poticanje suradnje među **Ugovornim stranama**, između **Ugovornih strana** i država članica **Europske unije**, među ostalim, ako je to primjereno, na regionalnoj razini, osmišljene radi postizanja ciljeva **Ugovornih strana**;
 - (c) osiguravanje pravodobnosti, transparentnosti, točnosti, dosljednosti, usporedivosti i potpunosti izvješćivanja **Ugovornih strana** tajništvu UNFCCC-a i Pariškog sporazuma;
 - (d) doprinos većoj regulatornoj sigurnosti kao i doprinos većoj sigurnosti ulagatelja te doprinos potpunom iskorištavanju prilika za ekonomski razvoj, poticanje ulaganja, stvaranje radnih mjesta i socijalnu koheziju.

Mehanizam upravljanja temelji se na dugoročnim strategijama, integriranim nacionalnim energetske i klimatske planovima kojima je obuhvaćeno **prvo** razdoblje od **2025.** do 2030., **a zatim desetogodišnja razdoblja počevši od 2031. do 2040.**, odgovarajućim integriranim nacionalnim energetske i klimatske izvješćima o napretku **Ugovornih strana** i integriranim mehanizmima za praćenje **Tajništva Energetske zajednice**. Mehanizmom upravljanja osiguravaju se djelotvorne prilike za sudjelovanje javnosti u pripremi tih nacionalnih planova i dugoročnih strategija. On obuhvaća strukturirani, transparentni, iterativni postupak između **Tajništva** i **Ugovornih strana** u svrhu dovršetka integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova i njihove naknadne provedbe, uključujući u pogledu regionalne suradnje i odgovarajućeg djelovanja **Tajništva**.

¹ Odluka 2021/14/MC-EnC izmijenjena je i dopunjena Odlukom 2022/02/MC-EnC od 15. prosinca 2022., čiji se članak 4. odnosi na članak 6. Odluke 2021/14/MC-EnC, kojim se vrše prilagođenja Uredbe (EU) 2018/1999.

² Prilagodbe donesene Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC istaknute su **plavom bojom**.

³ <...> označava tekst Uredbe EU koji nije primjenjiv u Ugovornim stranama Energetske zajednice (za relevantne dijelove teksta vidjeti članak 6. Odluke Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC).

2. Ova se Uredba primjenjuje na pet dimenzija energetske unije, koje su usko povezane i međusobno se osnažuju:

- (a) energetska sigurnost;
- (b) unutarnje energetske tržište;
- (c) energetska učinkovitost;
- (d) dekarbonizacija; i
- (e) istraživanje, inovacije i konkurentnost.

Članak 2. **Definicije**

Primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) “politike i mjere” znači svi instrumenti kojima se doprinosi ostvarenju ciljeva integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova i/ili provedbi obveza na temelju članka 4. stavka 2. točaka (a) i (b) UNFCCC-a, što može uključivati one čiji glavni cilj nije ograničavanje i smanjenje emisija stakleničkih plinova ili promjene u energetskom sustavu;
- (2) “postojeće politike i mjere” znači provedene politike i mjere i donesene politike i mjere;
- (3) “provedene politike i mjere” znači politike i mjere na koje se na datum podnošenja integriranog nacionalnog energetske i klimatskog plana ili integriranog nacionalnog energetske i klimatskog izvješća o napretku primjenjuje jedno ili više od sljedećeg: na snazi je izravno primjenjivo pravo **Energetske zajednice** ili nacionalno pravo, uspostavljen je jedan dobrovoljan sporazum ili više njih, dodijeljena su financijska sredstva, mobilizirani su ljudski resursi;
- (4) “donesene politike i mjere” znači politike i mjere za koje je do datuma podnošenja integriranog nacionalnog energetske i klimatskog plana ili integriranog nacionalnog energetske i klimatskog izvješća o napretku donesena službena odluka vlade i za koje postoji jasna predanost da se započne s provedbom;
- (5) “planirane politike i mjere” znači mogućnosti o kojima se raspravlja i za koje postoji realna mogućnost da će biti donesene i provedene nakon datuma podnošenja integriranog nacionalnog energetske i klimatskog plana ili integriranog nacionalnog energetske i klimatskog izvješća o napretku;
- (6) “sustav za politike i mjere te projekcije” znači sustav institucionalnih, pravnih i postupovnih mehanizama uspostavljenih za politike i mjere izvješćivanja te projekcije povezane s antropogenim emisijama po izvorima i uklanjanjem stakleničkih plinova ponorima i s energetskom sustavom, među ostalim kako je propisano člankom 39.;
- (7) “projekcije” znači predviđanja antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima ili razvoja energetske sustava, uključujući barem kvantitativne procjene za niz od šest budućih godina koje završavaju s 0 ili 5 i dolaze neposredno nakon izvještajne godine;
- (8) “projekcije bez mjera” znači projekcije antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima koje isključuju učinke svih politika i mjera koje su planirane, usvojene ili provedene nakon godine koja je odabrana kao početna točka za relevantnu projekciju;

- (9) “projekcije s mjerama” znači projekcije antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima kojima su obuhvaćeni učinci politika i mjera, u smislu smanjenja emisija stakleničkih plinova ili razvoja energetskeg sustava, koje su donesene i provedene;
- (10) “projekcije s dodatnim mjerama” znači projekcije antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima ili razvoja energetskeg sustava kojima su obuhvaćeni učinci, u smislu smanjenja emisija stakleničkih plinova, politika i mjera koje su donesene i provedene radi ublažavanja klimatskih promjena ili ostvarivanja energetskeg ciljeva te politika i mjera planiranih u tu svrhu;
- (11) “klimatski i energetskeg ciljevi Energetske zajednice za 2030.”, “ciljevi Energetske zajednice za 2030.” znači vrijednost izračunata na temelju ciljeva usvojenih za svaku Ugovornu stranu kako slijedi: minimalno domaće smanjenje emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu do 2030. u odnosu na 1990., minimalni udio energije iz obnovljivih izvora u potrošnji u Energetskeg zajednici do 2030., minimalni glavni cilj poboljšanja energetskeg učinkovitosti do 2030. <...>, ili naknadni ciljevi <...>;
- (11bis) “glavni cilj Energetske zajednice za 2030. za energetskeg učinkovitost” znači cilj smanjenja primarne i/ili konačne potrošnje energije Ugovornih strana do 2030., u skladu s Prilogom XIV. Direktivi 2012/27/EU, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/2002 i prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskeg vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (11cis) “potrošnja energije Energetske zajednice” znači potrošnja energije Ugovornih strana;
- (12) “nacionalni sustav inventara” znači sustav institucionalnih, pravnih i postupovnih mehanizama uspostavljenih u Ugovornoj strani za procjenu antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima i za izvješćivanje i arhiviranje informacija iz inventara;
- (13) “pokazatelj” znači kvalitativni ili kvantitativni čimbenik ili varijabla koji pridonose boljem razumijevanju napretka u provedbi;
- (14) “ključni pokazatelji” znači pokazatelji ostvarenog napretka u pogledu pet dimenzija energetskeg unije koje je predložila Europska komisija;
- (15) “tehnički ispravci” znači prilagodbe nacionalnih procjena inventara stakleničkih plinova izrađene u kontekstu preispitivanja provedenog u skladu s člankom 38. kada su dostavljeni podaci o inventaru nepotpuni ili su izrađeni na način koji nije u skladu s relevantnim međunarodnim pravilima ili pravilima Energetskeg zajednice ili smjernicama i čija je svrha zamijeniti izvorno dostavljene procjene;
- (16) “osiguranje kvalitete” znači planirani sustav postupaka preispitivanja kojim se osigurava ostvarenje ciljeva kvalitete podataka i dostavljanje najboljih mogućih procjena i informacija za podupiranje djelotvornosti programa kontrole kvalitete i za pomoć Ugovornim stranama;
- (17) “kontrola kvalitete” znači sustav redovnih tehničkih aktivnosti za mjerenje i kontrolu informacija i procjena prikupljenih u svrhe osiguravanja cjelovitosti, točnosti i potpunosti podataka, utvrđivanje i rješavanje grešaka i propusta, dokumentiranje i arhiviranje podataka i ostalog korištenog materijala i bilježenje svih aktivnosti osiguranja kvalitete;
- (18) “energetskeg učinkovitost na prvom mjestu” znači da se pri planiranju te pri donošenju politika i odluka o ulaganju u području energije, u najvećoj mogućoj mjeri uzimaju u obzir alternativne troškovno učinkovite mjere energetskeg učinkovitosti za povećanje učinkovitosti potražnje za energijom i opskrbe energijom, osobito s pomoću troškovno učinkovite

uštede energije u krajnjoj potrošnji, inicijativa za upravljanje potražnjom te učinkovitije pretvorbe, prijenosa i distribucije energije, pri čemu se i dalje ostvaruju ciljevi tih odluka;

(19) <...>

(20) “rani napori” znači:

(a) u kontekstu procjene mogućeg jaza između referentne točke Ugovorne strane na njezinoj putanji i njezinog cilja za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. <...>, ostvarenje udjela energije iz obnovljivih izvora u Ugovornoj strani iznad njezina nacionalnog obvezujućeg cilja za 2020. kako je utvrđeno u Prilogu I. Direktivi (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC, ili rani napredak Ugovorne strane u pogledu ostvarivanja obvezujućeg nacionalnog cilja za 2020.;

(b) u kontekstu preporuka Tajništva koje se temelje na procjeni u skladu s člankom 29. stavkom 1. točkom (b) u pogledu energije iz obnovljivih izvora, rana provedba Ugovorne strane svoje <...> referentne točke na putanji prema svom cilju za 2030. <...>;

(21) “regionalna suradnja” znači suradnja između dvije ili više Ugovornih strana i/ili država članica Europske unije koje sudjeluju u partnerstvu koje obuhvaća jednu, ili više, od pet dimenzija energetske unije;

(22) “energija iz obnovljivih izvora” ili “obnovljiva energija” znači energija iz obnovljivih izvora ili obnovljiva energija kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;

(23) “konačna bruto potrošnja energije” znači konačna bruto potrošnja energije kako je definirana u članku 2. točki 5. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;

(24) “program potpore” znači program potpore kako je definiran u članku 2. točki 5. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;

(25) “obnova kapaciteta” znači obnova kapaciteta kako je definirana u članku 2. točki 10. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;

(26) “zajednica obnovljive energije” znači zajednica obnovljive energije kako je definirana u članku 2. točki 16. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;

(27) “centralizirano grijanje” ili “centralizirano hlađenje” znači centralizirano grijanje ili centralizirano hlađenje kako je definirano u članku 2. točki 19. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;

(28) “otpad” znači otpad kako je definiran u članku 2. točki 23. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;

(29) “biomasa” znači biomasa kako je definirana u članku 2. točki 24. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;

(30) “poljoprivredna biomasa” znači poljoprivredna biomasa kako je definirana u članku 2. točki 25. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;

(31) “šumska biomasa” znači šumska biomasa kako je definirana u članku 2. točki 26. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;

- (32) “goriva iz biomase” znači goriva iz biomase kako su definirana u članku 2. točki 27. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (33) “bioplin” znači bioplin kako je definiran u članku 2. točki 28. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (34) “tekuće biogorivo” znači tekuće biogorivo kako je definirano u članku 2. točki 32. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (35) “biogorivo” znači biogorivo kako je definirano u članku 2. točki 33. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (36) “napredna biogoriva” znači napredna biogoriva kako su definirana u članku 2. točki 34. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (37) “goriva iz recikliranog ugljika” znači goriva iz recikliranog ugljika kako su definirana u članku 2. točki 35. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (38) “kulture bogate škrobom” znači kulture bogate škrobom kako su definirane u članku 2. točki 39. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (39) “kulture za proizvodnju hrane i hrane za životinje” znači kulture za proizvodnju hrane i hrane za životinje kako su definirane u članku 2. točki 40. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (40) “lignocelulozni materijal” znači lignocelulozni materijal kako je definiran u članku 2. točki 41. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (41) “ostatci” znači ostatci kako su definirani u članku 2. točki 43. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (42) “potrošnja primarne energije” znači potrošnja primarne energije kako je definirana u članku 2. točki 2. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (43) “krajnja potrošnja energije” znači krajnja potrošnja energije kako je definirana u članku 2. točki 3. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (44) “energetska učinkovitost” znači energetska učinkovitost kako je definirana u članku 2. točki 4. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (45) “ušteta energije” znači ušteta energije kako je definirana u članku 2. točki 5. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (46) “poboljšanje energetske učinkovitosti” znači poboljšanje energetske učinkovitosti kako je definirano u članku 2. točki 6. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (47) “energetska usluga” znači energetska usluga kako je definirana u članku 2. točki 7. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;

- (48) “ukupna korisna površina poda” znači ukupna korisna površina poda kako je definirana u članku 2. točki 10. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (49) “sustav gospodarenja energijom” znači sustav gospodarenja energijom poda kako je definiran u članku 2. točki 11. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (50) “stranka obveznica” znači stranka obveznica kako je definirana u članku 2. točki 14. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (51) “provedbeno tijelo javne vlasti” znači provedbeno tijelo javne vlasti kako je definirano u članku 2. točki 17. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (52) “pojedinačna mjera” znači pojedinačna mjera kako je definirana u članku 2. točki 19. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (53) “distributer energije” znači distributer energije kako je definiran u članku 2. točki 20. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (54) “operator distribucijskog sustava” znači operator distribucijskog sustava kako je definiran u članku 2. točki 6. Direktive 2009/72/EZ, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, i članku 2. točki 6. Direktive 2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC;
- (55) “poduzeće za maloprodaju energije” znači poduzeće za maloprodaju energije kako je definirano u članku 2. točki 22. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (56) “pružatelj energetske usluge” znači pružatelj energetske usluge kako je definiran u članku 2. točki 24. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (57) “ugovor o energetske učinku” znači ugovor o energetske učinku kako je definiran u članku 2. točki 27. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (58) “kogeneracija” znači kogeneracija kako je definirana u članku 2. točki 30. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (59) “zgrada” znači zgrada kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive 2010/31/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (60) “zgrada gotovo nulte energije” znači zgrada gotovo nulte energije kako je definirana u članku 2. točki 2. Direktive 2010/31/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (61) “dizalica topline” znači dizalica topline kako je definirana u članku 2. točki 18. Direktive 2010/31/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (62) “fosilno gorivo” znači neobnovljivi izvori energije na osnovi ugljika kao što su kruta goriva, prirodni plin i nafta.

POGLAVLJE 2.

Integrirani nacionalni energetske i klimatski planovi

Članak 3.

Integrirani nacionalni energetske i klimatski planovi

1. Do 30. lipnja 2024. i potom do 1. siječnja 2029. te svakih deset godina nakon toga, svaka Ugovorna strana priopćuje Tajništvu integrirani nacionalni energetske i klimatski plan. Planovi sadržavaju elemente utvrđene u stavku 2. ovog članka i Prilogu I. Prvim planom obuhvaća se razdoblje od 2025. do 2030., uzimajući u obzir i dugoročniju perspektivu. Sljedeći planovi obuhvaćaju desetogodišnja razdoblja neposredno nakon kraja razdoblja obuhvaćenog prethodnim planom.

2. Integrirani nacionalni energetske i klimatski planovi sastoje se od sljedećih glavnih odjeljaka:

- (a) pregleda postupka upotrijebljenoga za uspostavu integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskeg plana koji se sastoji od sažetka, opisa javnog savjetovanja i sudjelovanja dionika i njihovih rezultata te regionalne suradnje s ostalim Ugovornim stranama u pripremi plana, kako je utvrđeno u člancima 10., 11. i 12. i u točki 1. odjeljka A dijela 1. Priloga I.;
- (b) opisa nacionalnih ciljeva i doprinosa koji se odnose na dimenzije energetske unije, kako je navedeno u članku 4. i Prilogu I.;
- (c) opisa planiranih politika i mjera koje se odnose na ostvarivanje odgovarajućih ciljeva i doprinosa iz točke (b) kao i općeg pregleda ulaganja potrebnih za ispunjavanje odgovarajućih ciljeva i doprinosa;
- (d) opisa trenutačnog stanja pet dimenzija energetske unije, među ostalim u pogledu energetskeg sustava i emisija stakleničkih plinova i njihova uklanjanja te projekcija u pogledu ciljeva iz točke (b) s već postojećim politikama i mjerama;
- (e) ako je primjenjivo, opisa regulatornih i neregulatornih prepreka i teškoća pri ispunjavanju ciljeva ili doprinosa povezanih s energijom iz obnovljivih izvora i energetskeg učinkovitosti;
- (f) procjene učinaka planiranih politika i mjera za ostvarenje ciljeva iz točke (b) ovog stavka, uključujući njihovu usklađenost s dugoročnim ciljevima smanjenja emisija stakleničkih plinova na temelju Pariškog sporazuma i dugoročnim strategijama iz članka 15.;
- (g) opće procjene učinka planiranih politika i mjera na konkurentnost povezanu s pet dimenzija energetske unije;
- (h) priloga, sastavljenog u skladu sa zahtjevima i strukturom utvrđenim u Prilogu III. ovoj Uredbi, u kojem su navedene metodologije i mjere politike Ugovornih strana za ostvarenje zahtjeva ušteda energije u skladu s člankom 7. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskeg vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, i Prilogom V. toj direktivi.

3. U pogledu svojih integriranih nacionalnih energetskeg i klimatskeg planova Ugovorne strane:

- (a) ograničavaju administrativnu složenost i troškove za sve relevantne dionike;
- (b) uzimaju u obzir međusobnu povezanost pet dimenzija energetske unije, osobito načelo energetske učinkovitosti na prvom mjestu;

- (c) koriste pouzdane i dosljedne podatke i pretpostavke u svih pet dimenzija, ako je relevantno;
- (d) ocjenjuju broj kućanstava u energetsom siromaštvu, uzimajući u obzir domaće energetske usluge potrebne za jamčenje osnovnih životnih standarda u odgovarajućem nacionalnom kontekstu, postojeću socijalnu politiku i druge relevantne politike, kao i okvirne smjernice [Europske komisije](#) o relevantnim pokazateljima energetske siromaštva, [kako ih Tajništvo Energetske zajednice prilagodi za Energetsku zajednicu](#).

U slučaju da [Ugovorna strana](#), u skladu s točkom (d) prvog podstavka, na temelju svoje procjene provjerljivih podataka utvrdi da postoji znatan broj kućanstava u energetsom siromaštvu, ona u svoj plan uključuje nacionalni okvirni cilj smanjenja energetske siromaštva. Dotične [Ugovorne strane](#) navode u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima, politikama i mjerama kojima se rješava problem energetske siromaštva, ako postoji, uključujući mjere socijalne politike i druge relevantne nacionalne programe.

4. Svaka [Ugovorna strana](#) čini dostupnim javnosti svoj integrirani nacionalni energetske i klimatski plan koji je dostavljen [Tajništvu](#) u skladu s ovim člankom.

5. [Tajništvo](#) obavješćuje [Stalnu skupinu](#) na visokoj razini o svim delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 3. stavkom 5. Uredbe (EU) 2018/1999 u roku od tjedan dana od njihova donošenja. [Stalna skupina](#) na visokoj razini ovlaštena je u skladu s člankom 53. točkom (d) Ugovora o uspostavi [Energetske zajednice](#) za poduzimanje mjera za uključivanje relevantnih delegiranih akata u pravnu stečevinu [Energetske zajednice](#).

Članak 4.

Nacionalni ciljevi i doprinosi za pet dimenzija energetske unije

Svaka [Ugovorna strana](#) u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima utvrđuje sljedeće glavne ciljeve i doprinose kako su navedeni u točki 2 odjeljka A. Priloga I.:

(a) u pogledu dimenzije “dekarbonizacija”:

1. u pogledu emisija stakleničkih plinova i njihova uklanjanja i kako bi pridonijele ostvarenju cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova u [Ugovornoj strani](#) na razini cijelog gospodarstva:
 - i. obvezujući nacionalni cilj [Ugovorne strane](#) za emisije stakleničkih plinova u skladu s [Prilogom XIV. ovoj Uredbi](#) <...>;
 - ii. <...>
 - iii. prema potrebi, kako bi se ostvarili ciljevi <...> energetske unije, [ciljevi Ugovornih strana](#) i dugoročne obveze [Ugovorne strane](#) u pogledu emisija stakleničkih plinova u skladu s [Pariškim sporazumom](#), druge ciljeve, uključujući sektorske ciljeve i ciljeve prilagodbe.
2. u pogledu energije iz obnovljivih izvora:

[radi ostvarenja cilja za cijelo gospodarstvo Ugovornih strana](#) u relevantnom udjelu energije iz obnovljivih izvora u 2030. <...> doprinos tom cilju u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora u [svakoj Ugovornoj strani](#) u konačnoj bruto potrošnji energije 2030. koji nije manji od udjela određenog dijelom A Priloga I. [Direktivi \(EU\) 2018/2001](#), kako je prilagođena i usvojena [Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC](#), s okvirnom putanjom za taj doprinos od 2025. nadalje. <...> Do 2027. okvirna putanja mora doseći referentnu točku od najmanje 65% ukupnog

povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između obvezujućeg nacionalnog cilja za 2020. te Ugovorne strane i njezina doprinosa cilju za 2030.

Do 2030. okvirna putanja mora doseći barem planirani doprinos Ugovorne strane. Ako Ugovorna strana očekuje da će premašiti svoj obvezujući nacionalni cilj za 2020., njezina okvirna putanja može početi na razini koju očekuje da će postići. Okvirne putanje Ugovornih strana uzete zajedno moraju odgovarati referentnim točkama Ugovornih strana za 2027. i njihovom cilju udjela energije iz obnovljivih izvora u 2030. Odvojeno od svojih doprinosa cilju Ugovornih strana i svoje okvirne putanje za potrebe ove Uredbe, svaka Ugovorna strana može navesti veću razinu ambicioznosti za potrebe nacionalne politike;

(b) u pogledu dimenzije “energetska učinkovitost”:

1. okvirni nacionalni doprinos povećanju energetske učinkovitosti radi ostvarivanja glavnog cilja Energetske zajednice za 2030. za energetska učinkovitost, kako je navedeno u članku 1. stavku 1. i članku 3. stavku 5. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, na temelju potrošnje primarne energije ili krajnje potrošnje energije, uštede primarne ili krajnje energije ili energetske intenziteta.

Ugovorne strane iskazuju svoj doprinos kao apsolutnu razinu potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije u 2020. i kao apsolutnu razinu potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije u 2030. uz okvirnu putanju za taj doprinos od 2025. nadalje. One objašnjavaju metodologiju upotrijebljenu za izračun i pretvorbene faktore;

2. kumulativni iznos uštede energije u krajnjoj potrošnji koji treba ostvariti tijekom razdoblja od 2025. do 2030. u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (b) o obvezama u pogledu uštede energije na temelju Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
3. okvirne ključne etape dugoročne strategije za obnovu nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, plan s mjerljivim pokazateljima napretka utvrđenima na domaćoj razini, na dokazima utemeljenu procjenu očekivanih ušteda energije i širih koristi te doprinos ostvarenju ciljeva Energetske zajednice za 2030. za energetska učinkovitost na temelju Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
4. ukupnu površinu poda koja će se renovirati ili ekvivalent godišnje uštede energije koja će se ostvariti od 2025. do 2030. na temelju članka 5. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, u vezi sa zgradama javnih tijela kao uzorima;

(c) u pogledu dimenzije “energetska sigurnost”:

1. nacionalne ciljeve u pogledu:
 - jačanja diversifikacije izvora energije i opskrbe iz trećih zemalja, čija svrha može biti smanjenje ovisnosti o uvozu energije,
 - povećanja fleksibilnosti nacionalnog energetske sustava, i
 - rješavanja pitanja ograničene ili prekinute opskrbe izvorom energije u svrhu poboljšanja otpornosti regionalnih i nacionalnih energetske sustava, uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva;

- (d) u pogledu dimenzije “unutarnje energetske tržište”:
1. razinu elektroenergetske međupovezivosti koju **Ugovorna strana** planira ostvariti u 2030. <...>, sa strategijom u kojoj je razina od 2025. nadalje utvrđena u bliskoj suradnji s dotičnim **Ugovornim stranama i državama članicama Europske unije**, uzimajući u obzir <...> pokazatelje hitnosti djelovanja na temelju razlike u cijeni na veleprodajnom tržištu, nominalnog prijenosnog kapaciteta spojnih vodova u odnosu na njihovo vršno opterećenje i na ugrađeni kapacitet proizvodnje iz obnovljivih izvora kako je navedeno u Prilogu I., dijelu 1., odjeljku A, točki 2.4.1. Za svaki novi spojni vod provodi se analiza troškova i koristi u odnosu na socioekonomske i okolišne aspekte, a smije se realizirati samo ako su moguće koristi veće od troškova.
 2. ključne projekte za infrastrukturu za prijenos električne energije i transport plina, te, prema potrebi, projekte za modernizaciju, koji su potrebni za ostvarivanje ciljeva u okviru pet dimenzija energetske unije;
 3. nacionalne ciljeve povezane s drugim aspektima unutarnjeg energetskeg tržišta, poput: povećanja fleksibilnosti sustava, osobito kroz politike i mjere u vezi s tržišno utemeljenim formiranjem cijena u skladu s primjenjivim pravom; integracije tržišta i uparivanja s ciljem nastojanja da se poveća utrživi kapacitet postojećih spojnih vodova, pametnih mreža, agregacije, upravljanja potražnjom, skladištenja, distribuirane proizvodnje energije, mehanizama za otpremu, ponovnu otpremu i ograničavanje opskrbe i cjenovnih signala u stvarnom vremenu, uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva, te druge nacionalne ciljeve povezane s unutarnjim energetskeg tržištem, kako je utvrđeno u Prilogu I. dijelu 1., odjeljku A, točki 2.4.3.;
- (e) u pogledu dimenzije “istraživanje, inovacije i konkurentnost”:
1. nacionalne ciljeve i ciljeve za financiranje javnih i, ako su dostupni, privatnih istraživanja i inovacija povezanih s energetskeg unijom, uključujući, prema potrebi, vremenski okvir za ostvarivanje ciljeva; odražavanje prioriteta Strategije energetske unije <...>. Pri utvrđivanju svojih ciljeva i doprinosa, **Ugovorna strana** može se nadovezati na postojeće nacionalne strategije ili planove koji su u skladu s pravom **Energetske zajednice**.
 2. ako su dostupni, nacionalne ciljeve za 2050. povezane s promicanjem tehnologija čiste energije.

Članak 5.

Postupak Ugovornih strana za utvrđivanje doprinosa u području energije iz obnovljivih izvora

1. Pri utvrđivanju svojeg doprinosa za svoj udio energije iz obnovljivih izvora u bruto konačnoj potrošnji energije u 2030. i u posljednjoj godini razdoblja obuhvaćenog sljedećim nacionalnim planovima, u skladu s člankom 4. točkom (a) podtočkom 2., svaka **Ugovorna strana** uzima u obzir sve od sljedećeg:
 - (a) mjere predviđene u Direktivi (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
 - (b) mjere donesene kako bi se ostvario cilj za energetskeg učinkovitost donesene u skladu s Direktivom 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
 - (c) sve ostale postojeće mjere za promicanje energije iz obnovljivih izvora u **Ugovornoj strani** i, ako je relevantno, na razini **Energetske zajednice**;

- (d) obvezujući nacionalni cilj za 2020. za energiju iz obnovljivih izvora u bruto konačnoj potrošnji energije utvrđen u Prilogu I. Direktivi (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
- (e) sve relevantne okolnosti koje utječu na uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kao što su:
 - i. ravnopravna raspodjela uvođenja u cijeloj Energetskoj zajednici;
 - ii. gospodarski uvjeti i potencijal, uključujući BDP po stanovniku;
 - iii. potencijal za troškovno učinkovito uvođenje energije iz obnovljivih izvora;
 - iv. zemljopisna, okolišna i prirodna ograničenja, uključujući ograničenja područja i regija koji nisu međupovezani;
 - v. razina međupovezanosti Ugovornih strana i međupovezanosti Ugovornih strana i država članica Europske unije električnom energijom;
 - vi. ostale relevantne okolnosti, a osobito rani napori.

U pogledu prvog podstavka točke (e), svaka Ugovorna strana u svojem integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu navodi koje je relevantne okolnosti koje utječu na uvođenje energije iz obnovljivih izvora uzela u obzir.

2. Ugovorne strane <...> osiguravaju da zbroj njihovih doprinosa čini cilj energije iz obnovljivih izvora u bruto krajnjoj potrošnji energije na razini Energetske zajednice do 2030.

Članak 6.

Postupak Ugovornih strana za utvrđivanje doprinosa u području energetske učinkovitosti

1. Pri utvrđivanju svojeg okvirnog nacionalnog doprinosa cilju energetske učinkovitosti za 2030. i za posljednju godinu razdoblja obuhvaćenog sljedećim nacionalnim planovima u skladu s člankom 4. točkom (b) podtočkom 1., svaka Ugovorna strana uzima u obzir da, u skladu s člankom 3. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, potrošnja energije u Energetskoj zajednici 2020. ne smije biti veća od 187 Mtoe primarne energije ili 137 Mtoe krajnje energije te da potrošnja energije u Energetskoj zajednici 2030. ne smije biti veća od iznosa Mtoe primarne energije i/ili veća od iznosa Mtoe krajnje energije u skladu s Prilogom XIV. Direktivi 2012/27/EU, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/2002 i prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC.

Nadalje, svaka Ugovorna strana uzima u obzir:

- (a) mjere predviđene u Direktivi 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (b) druge mjere za promicanje energetske učinkovitosti u dotičnoj Ugovornoj strani i na razini Energetske zajednice.

2. U okviru svojeg doprinosa iz stavka 1., svaka Ugovorna strana može uzeti u obzir nacionalne okolnosti koje utječu na potrošnju primarne energije i krajnju potrošnju energije, kao što su:

- (a) preostali troškovno učinkovit potencijal uštede energije;
- (b) razvoj i predviđanje bruto domaćeg proizvoda;
- (c) promjene u uvozu i izvozu energije;

- (d) promjene u kombinaciji izvora energije i razvoj hvatanja i skladištenja ugljika; i
- (e) rana djelovanja.

U pogledu prvog stavka, svaka **Ugovorna strana** u svojem integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu navodi je li uzela u obzir relevantne okolnosti koje utječu na potrošnju primarne energije i krajnju potrošnju energije te koje su to okolnosti.

Članak 7.

Nacionalne politike i mjere za svaku od pet dimenzija energetske unije

Ugovorne strane opisuju, u skladu s Prilogom I., u svojem integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu, glavne postojeće i planirane politike i mjere osobito za ostvarivanje općih ciljeva utvrđenih u nacionalnom planu, uključujući, ako je primjenjivo, mjere kojima se predviđa regionalna suradnja i odgovarajuće financiranje na nacionalnoj i regionalnoj razini, uključujući mobilizaciju programa i instrumenata **međunarodnih financijskih organizacija**.

Ugovorne strane pružaju opći pregled ulaganja potrebnih za postizanje ciljeva i doprinosa utvrđenih u nacionalnom planu, kao i opću procjenu izvora tih ulaganja.

Članak 8.

Analitička osnova za integrirane nacionalne energetske i klimatske planove

1. **Ugovorne strane** opisuju, u skladu sa strukturom i formatom utvrđenim u Prilogu I., trenutačno stanje u pogledu svake od pet dimenzija energetske unije, uključujući energetske sustav i emisije stakleničkih plinova i njihova uklanjanja u trenutku podnošenja integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana ili na osnovu posljednjih dostupnih informacija. **Ugovorne strane** uspostavljaju i opisuju projekcije za svaku od pet dimenzija energetske unije, barem za razdoblje trajanja tog plana, za koje se očekuje da će nastati kao posljedica postojećih politika i mjera. **Ugovorne strane** nastoje opisati dodatne dugoročnije perspektive za pet dimenzija nakon isteka trajanja integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana, ako je to relevantno i moguće.

2. **Ugovorne strane** opisuju u svom integriranom nacionalnom energetske i klimatske planu svoju procjenu, na nacionalnoj i, ako je primjenjivo, regionalnoj razini:

- (a) učinaka na razvoj energetske sustava i emisije stakleničkih plinova i njihovo uklanjanje tijekom razdoblja trajanja plana i za razdoblje od deset godina nakon posljednje godine obuhvaćene planom u okviru planiranih politika i mjera ili skupina mjera uključujući usporedbu s projekcijama utemeljenima na postojećim politikama i mjerama ili skupinama mjera kako je navedeno u stavku 1.;
- (b) makroekonomskog i, u mjeri u kojoj je to moguće, zdravstvenog, okolišnog i društvenog učinka te učinka na vještine planiranih politika i mjera ili skupina mjera iz članka 7. koje su dalje opisane u Prilogu I. za prvo desetogodišnje razdoblje najmanje do 2030., uključujući usporedbu s projekcijama na temelju postojećih politika i mjera ili skupina mjera kako je navedeno u stavku 1. ovog članka. Metodologija koja se primjenjuje za procjenu tih učinaka objavljuje se;
- (c) interakcija između postojećih politika i mjera ili skupina mjera u okviru dimenzije politike i između postojećih politika i mjera i planiranih politika i mjera ili skupina mjera različitih dimenzija za prvo desetogodišnje razdoblje najmanje do 2030. Projekcije o sigurnosti opskrbe, infrastrukturi i integraciji tržišta moraju biti povezane s pouzdanim scenarijima energetske učinkovitosti;

(d) načina na koji će postojeće politike i mjere i planirane politike i mjere privući ulaganje nužno za njihovu provedbu.

3. **Ugovorne strane** čine dostupnim javnosti sveobuhvatne informacije o pretpostavkama, parametrima i metodologijama koje se koriste za završne scenarije i projekcije, uzimajući u obzir statistička ograničenja, poslovno osjetljive podatke i usklađenost s pravilima o zaštiti podataka.

Članak 9.

Nacrt integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova

1. Do **30. lipnja 2023.** i potom do 1. siječnja 2028. te svakih deset godina nakon toga svaka **Ugovorna strana** izrađuje i podnosi **Tajništvu** nacrt integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana u skladu s člankom 3. stavkom 1. i Prilogom I.

2. **Tajništvo** ocjenjuje nacrt integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova i može izdati preporuke o nacrtima planova **Ugovornim stranama** u skladu s člankom 34. najkasnije šest mjeseci prije isteka roka za podnošenje tih integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova. U tim preporukama može se osobito navesti sljedeće:

- (a) razina ambicioznosti ciljeva i doprinosa radi <...> ostvarivanja ciljeva energetske unije i osobito cilja **Energetske zajednice** za 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti te razina elektroenergetske međupovezivosti koju **Ugovorna strana** planira ostvariti u 2030., kako je navedeno u članku 4. točki (d), pri čemu se u obzir uzimaju relevantne okolnosti koje utječu na uvođenje energije iz obnovljivih izvora i potrošnju energije koje je dotična **Ugovorna strana** navela u nacrtu integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana, kao i pokazatelji hitnosti djelovanja za međupovezivost koji su utvrđeni u Prilogu I. dijelu 1. odjeljku A točki 2.4.1.;
- (b) politike i mjere povezane s ciljevima **Ugovornih strana** i ciljevima na razini **Energetske zajednice** i ostalim politikama i mjerama moguće prekogranične važnosti;
- (c) sve dodatne politike i mjere koje bi se mogle zahtijevati u integriranim nacionalnim energetske i klimatske planovima;
- (d) interakcije i dosljednost između postojećih i planiranih politika i mjera uključenih u integrirani nacionalni energetske i klimatske plan u okviru jedne dimenzije i između različitih dimenzija energetske unije.

3. U svojem integriranom nacionalnom energetske i klimatske planu svaka **Ugovorna strana** na odgovarajući način uzima u obzir sve preporuke **Tajništva**. Ako dotična **Ugovorna strana** ne djeluje u skladu s preporukom ili njezinim značajnim dijelom, ta **Ugovorna strana** dužna je dati svoje obrazloženje i objaviti ga.

4. U kontekstu javnog savjetovanja kako je navedeno u članku 10. svaka **Ugovorna strana** čini dostupnim javnosti svoj nacrt integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana.

Članak 10.

Javno savjetovanje

Ne dovodeći u pitanje druge zahtjeve prava **Energetske zajednice**, svaka **Ugovorna strana** osigurava da javnost pravodobno dobije priliku za djelotvorno sudjelovanje u izradi nacrtu integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana – kada je riječ o planovima za razdoblje **2025. – 2030.**, u pripremi konačnog plana znatno prije njegova donošenja – kao i

dugoročnih strategija iz članka 15. Svaka **Ugovorna strana** prilaže sažetak stajališta ili privremenog stajališta javnosti prilikom podnošenja takvih dokumenata **Tajništvu**. U mjeri u kojoj se primjenjuje Direktiva 2001/42/EZ, kako je prilagođena i usvojena Odlukom **Ministarskog vijeća 2016/13/MC-EnC**, smatra se da se savjetovanjima u vezi s tim nacrtom poduzetima u skladu s tom direktivom zadovoljavaju obveze savjetovanja javnosti iz ove Uredbe.

Svaka **Ugovorna strana** osigurava da javnost bude informirana. Svaka **Ugovorna strana** postavlja razumne vremenske okvire koji ostavljaju dovoljno vremena kako bi se javnost informirala te kako bi mogla sudjelovati i izraziti svoje mišljenje.

Svaka **Ugovorna strana** ograničava administrativnu složenost prilikom provedbe ovog članka.

Članak 11.

Višerazinski dijalog o klimi i energiji

Svaka **Ugovorna strana** u skladu s nacionalnim pravilima uspostavlja višerazinski dijalog u području klime i energije u kojemu lokalne vlasti, organizacije civilnog društva, poslovna zajednica, ulagatelji i drugi relevantni dionici te šira javnost mogu aktivno sudjelovati i raspravljati o različitim scenarijima predviđenima za energetske i klimatsku politiku, uključujući i dugoročnu perspektivu, te preispitati napredak, osim ako **Ugovorne strane** već ne raspolažu strukturom koja služi istoj svrsi. U okviru tog dijaloga može se raspravljati o integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima.

Članak 12.

Regionalna suradnja

1. **Ugovorne strane** surađuju međusobno i sa državama članicama **Europske unije**, vodeći računa o svim postojećim i mogućim oblicima regionalne suradnje, kako bi učinkovito ostvarile ciljeve i doprinose utvrđene u njihovom integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu.

2. Svaka **Ugovorna strana**, prije podnošenja svojeg nacrta integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana **Tajništvu Energetske zajednice** na temelju članka 9. stavka 1. – kada je riječ o planovima za razdoblje 2025. – 2030., kod pripreme konačnog plana znatno prije njegova donošenja – utvrđuju prilike za regionalnu suradnju i savjetuju se sa susjednim **Ugovornim stranama i državama članicama Europske unije**, u okviru **Odbora za energiju i klimu** i foruma za regionalnu suradnju. **Ugovorna strana** koja priprema plan može se savjetovati s drugim **Ugovornim stranama, državama članicama Europske unije** ili trećim zemljama koje su izrazile interes, ako to smatra primjerenim. <...> **Ugovorne strane** bez energetske međupovezanosti s drugim **Ugovornim stranama i državama članicama Europske unije**, takva savjetovanja provode sa susjednim **Ugovornim stranama i državama članicama Europske unije** s kojima imaju morsku granicu. **Ugovornim stranama i državama članicama Europske unije** s kojima se savjetuje trebalo bi dati razumno vrijeme za očitovanje. Svaka **Ugovorna strana** navodi u svojem nacrtu integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana – kada je riječ o planovima za razdoblje 2025. – 2030., u svojem konačnom nacionalnom energetske i klimatske planu – barem privremene rezultate takvih regionalnih savjetovanja, uključujući, prema potrebi, kako su uzete u obzir primjedbe **Ugovornih strana i država članica Europske unije** ili trećih zemalja s kojima se savjetovalo.

3. **Ugovorne strane** mogu započeti s dobrovoljnom zajedničkom izradom dijelova svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova te izvješća o napretku, među ostalim u okviru **Odbora za energiju i klimu** i foruma za regionalnu suradnju. U tom slučaju rezultat

zamjenjuje odgovarajuće dijelove njihova integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana i izvješća o napretku. Na zahtjev dviju ili više [Ugovornih strana](#) [Tajništvo](#) olakšava taj postupak.

4. Kako bi se olakšala tržišna integracija i troškovno učinkovite politike i mjere, [Ugovorne strane](#) u razdoblju između roka za podnošenje svojih nacrt integriranih nacionalnih energetskeg i klimatskih planova i roka za podnošenje svojih konačnih planova predstavljaju relevantne dijelove svojeg nacrt integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana u [Odboru za energiju i klimu](#) i na odgovarajućim forumima za regionalnu suradnju radi njihova dovršetka. Ako je potrebno, [Tajništvo](#) olakšava takvu suradnju i savjetovanje među [Ugovornim stranama](#), a ako prepozna mogućnosti za daljnju regionalnu suradnju, [Ugovornim stranama](#) može pružiti okvirne smjernice kako bi olakšala djelotvoran postupak suradnje i savjetovanja.

5. [Ugovorne strane](#) u svojem konačnom integriranom nacionalnom energetskeg i klimatskom planu uzimaju u obzir primjedbe primljene od drugih [Ugovornih strana](#) i [država članica Europske unije](#) u skladu sa stavcima 2. i 3. i u tim planovima objašnjavaju kako su uzele u obzir te primjedbe.

6. Za potrebe iz stavka 1., [Ugovorne strane](#) nastavljaju surađivati na regionalnoj razini te, prema potrebi, u okviru [Odbora za klimu i energiju](#) i foruma za regionalnu suradnju, kada provode relevantne politike i mjere iz svojih integriranih nacionalnih energetskeg i klimatskih planova.

7. <...>

8. U mjeri u kojoj se primjenjuju odredbe Direktive 2001/42/EZ, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2016/13/MC-EnC](#), smatra se da prekogranična savjetovanja o nacrtu provedena u skladu s člankom 7. navedene Direktive zadovoljavaju obveze u pogledu regionalne suradnje na temelju ove Uredbe, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz ovog članka.

Članak 13.

Ocjena integriranih nacionalnih energetskeg i klimatskih planova

Na temelju integriranih nacionalnih energetskeg i klimatskih planova i njihovih ažuriranja kako su priopćeni u skladu s člancima 3. i 14. [Tajništvo](#) posebno ocjenjuje jesu li:

- (a) ciljevi i doprinosi dovoljni su za zajedničko ostvarivanje ciljeva energetske unije, a za prvo petogodišnje razdoblje posebno ciljevi [Energetske zajednice](#) do 2030.;
- (b) planovi u skladu sa zahtjevima iz članaka od 3. do 12. te jesu li [Ugovorne strane](#) na odgovarajući način uzele u obzir preporuke [Tajništva](#) izdane u skladu s člankom 33.

Članak 14.

Ažuriranje integriranih nacionalnih energetskeg i klimatskih planova

1. Do <...> 1. siječnja 2033. te svakih 10 godina nakon toga svaka [Ugovorna strana](#) podnosi [Tajništvu](#) nacrt ažuriranja posljednjeg priopćenog integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana ili [Tajništvu](#) dostavljaju obrazloženje razloga zbog kojih plan nije potrebno ažurirati.

2. Do <...> 1. siječnja 2034. te svakih 10 godina nakon toga svaka [Ugovorna strana](#) podnosi [Tajništvu](#) ažuriranje svojeg posljednjeg priopćenog integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana, osim ako su obrazložile zašto plan nije potrebno ažurirati na temelju stavka 1.

3. Pri ažuriranju iz stavka 2. svaka [Ugovorna strana](#) mijenja svoj nacionalni cilj ili doprinos za bilo koji od kvantificiranih ciljeva ili doprinosa [Ugovornih strana](#) utvrđenih u članku 4. točki (a) podtočki 1. kako bi se odrazila jednaka ili veća razina ambicije u odnosu na onu utvrđenu u

njezinom posljednjem priopćenom integriranom nacionalnom energetsom i klimatskom planu. Pri ažuriranju iz stavka 2. svaka **Ugovorna strana** mijenja svoj nacionalni cilj ili doprinos za bilo koji od kvantificiranih ciljeva ili doprinosa **Ugovornih strana** utvrđenih u članku 4. točki (a) podtočki 2. i članku 4. točki (b) isključivo kako bi se odrazila jednaka ili veća razina ambicije u odnosu na onu utvrđenu u posljednjem priopćenom integriranom nacionalnom energetsom i klimatskom planu.

4. U svojem ažuriranom integriranom nacionalnom energetsom i klimatskom planu **Ugovorne strane** ulažu napore u ublažavanje negativnih učinaka na okoliš, koji su izašli na vidjelo tijekom integriranog izvješćivanja na temelju članaka od 17. do 25.

5. Pri ažuriranjima iz stavka 2. **Ugovorne strane** uzimaju u obzir <...> obveze koje proizlaze iz Pariškog sporazuma.

6. Postupci propisani u članku 9. stavku 2. i člancima 10. i 12. primjenjuju se na izradu i ocjenjivanje ažuriranih integriranih nacionalnih energetsom i klimatskih planova.

7. Ovim člankom ne dovodi se u pitanje pravo **Ugovornih strana** da u bilo kojem trenutku izmijene ili prilagode nacionalne politike utvrđene ili spomenute u njihovim integriranim nacionalnim energetsom i klimatskim planovima, pod uvjetom da te izmjene i prilagodbe budu uključene u integrirano nacionalno energetsom i klimatsko izvješće o napretku.

POGLAVLJE 3. **Dugoročne strategije**

Članak 15. **Dugoročne strategije**

1. Do stupanja na snagu ove Uredbe, a potom do 1. siječnja 2029. te svakih 10 godina nakon toga, svaka **Ugovorna strana** izrađuje i dostavlja **Tajništvu** svoju dugoročnu strategiju s perspektivom od najmanje 30 godina i u skladu s ciljem klimatske neutralnosti **Energetske zajednice**. **Ugovorne strane** trebale bi te strategije prema potrebi ažurirati svakih pet godina.

2. <...>

3. Dugoročne strategije **Ugovornih strana** <...> doprinose:

(a) izvršavanju obveza <...> **Ugovornih strana** u okviru UNFCCC-a i Pariškog sporazuma u pogledu smanjenja antropogenih emisija iz izvora i poboljšanja uklanjanja ponorima te promicanja veće sekvencije ugljika;

(b) ostvarenju cilja Pariškog sporazuma da se zadrži povećanje globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2°C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te da se ulažu napore u ograničavanje povišenja temperature na 1,5°C iznad razine u predindustrijskom razdoblju;

(c) postizanju dugoročnih smanjenja emisija stakleničkih plinova i poboljšanja uklanjanja ponorima u svim sektorima u skladu s ciljem **Energetske zajednice**, u kontekstu nužnih smanjenja i poboljšanja uklanjanja ponorima u skladu s Međuvladinim panelom o klimatskim promjenama (IPCC), da se smanje emisije stakleničkih plinova u **Ugovornim stranama** na troškovno učinkovit način te da se poboljša uklanjanje ponorima radi ostvarenje **dugoročnih** temperaturnih ciljeva iz Pariškog sporazuma kako bi se u **Energetskoj zajednici** <...> postigla ravnoteža između antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima te nakon toga prema potrebi ostvarile negativne emisije;

(d) energetsom sustavu **Energetske zajednice** koji je visoko energetsom učinkovit te se u velikoj mjeri temelji na obnovljivim izvorima energije.

4. Dugoročne strategije [Ugovornih strana](#) trebale bi obuhvaćati elemente iz Priloga IV. Nadalje, dugoročnim strategijama [Ugovornih strana](#) <...> obuhvaćeno je sljedeće:

- (a) smanjenja ukupnih emisija stakleničkih plinova i poboljšanja uklanjanja ponorima;
- (b) smanjenja emisija i poboljšanja uklanjanja u pojedinim sektorima, uključujući sektore električne energije, industrije, prometa, grijanja i hlađenja te graditeljstva (stambenog i tercijarnog), poljoprivrede, otpada i korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF⁴);
- (c) očekivani napredak u pogledu prelaska na gospodarstvo s niskim emisijama stakleničkih plinova, uključujući intenzitet stakleničkih plinova, intenzitet CO₂ bruto domaćeg proizvoda, povezane procjene dugoročnih ulaganja i strategija za povezano istraživanje, razvoj i inovacije;
- (d) u mjeri u kojoj je to moguće, očekivani društveno-gospodarski učinak mjera dekarbonizacije, uključujući među ostalim aspekte povezane s makroekonomskim i socijalnim razvojem, zdravstvenim rizicima i koristima te zaštitom okoliša;
- (e) veze s drugim nacionalnim dugoročnim ciljevima, planovima te s drugim politikama, mjerama i ulaganjima.

5. [Tajništvo](#) obavještava [Stalnu skupinu](#) na visokoj razini o svim delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 15. stavkom 5. Uredbe (EU) 2018/1999 u roku od tjedan dana od njihova donošenja. [Stalna skupina](#) na visokoj razini ovlaštena je u skladu s člankom 53. točkom (d) Ugovora o uspostavi [Energetske zajednice](#) za poduzimanje mjera za uključivanje relevantnih delegiranih akata u pravnu stečevinu [Energetske zajednice](#).

6. Integrirani nacionalni energetske i klimatski planovi. moraju biti u skladu su s dugoročnim strategijama iz ovog članka.

7. [Ugovorne strane](#) informiraju javnost i stavljaju joj na raspolaganje svoje dugoročne strategije i njihova ažuriranja, među ostalim i preko [namjenskog dijela](#) e-platforme [Energetske zajednice](#) iz članka 28. [Ugovorne strane](#) javnosti stavljaju na raspolaganje relevantne podatke o konačnim rezultatima, uzimajući u obzir poslovno osjetljive podatke i usklađenost s pravilima o zaštiti podataka.

8. [Tajništvo](#) podupire [Ugovorne strane](#) u pripremi njihovih dugoročnih strategija pružanjem informacija o stanju temeljnih znanstvenih spoznaja te o mogućnostima za razmjenu znanja i najboljih praksi, uključujući, prema potrebi, smjernice koje [Ugovorne strane](#) mogu slijediti tijekom faze razvoja i provedbe svojih strategija.

9. [Tajništvo Energetske zajednice](#) procjenjuje jesu li dugoročne nacionalne strategije prikladne za <...> postizanje ciljeva energetske unije i ciljeva [Energetske zajednice](#) utvrđenih u članku 1. te pružaju informacije o mogućem preostalom jazu.

Članak 16.

Strateški plan za metan

S obzirom na visoki potencijal globalnog zagrijavanja i relativno kratak životni vijek metana u atmosferi, svrhu smanjenja kratkoročnog i srednjoročnog utjecaja emisija metana na emisije stakleničkih plinova u [Ugovornim stranama](#), kao i uzimajući na odgovarajući način u obzir ciljeve kružnoga gospodarstva, [Ugovorne strane](#) uz pomoć [Tajništva Energetske zajednice](#) razmatraju mogućnosti politika za pružanje brzog odgovora na problem emisija metana i predlažu strateški plan za metan na razini [Energetske zajednice](#).

⁴ LULUCF označava korištenje zemljišta, prenamjenu zemljišta i šumarstvo (eng. *Land Use, Land Use Change and Forestry*).

POGLAVLJE 4.
Izveščivanje

Odjeljak 1.

Dvogodišnja izvješća o napretku i daljnje postupanje u vezi s njima

Članak 17.

Integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku

1. Ne dovodeći u pitanje članak 26., svaka **Ugovorna strana** izvješćuje **Tajništvo** do 15. ožujka 2025., i svake dvije godine nakon toga o stanju provedbe svojeg integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana s pomoću integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog izvješća o napretku kojima je obuhvaćeno svih pet ključnih dimenzija energetske unije.

2. Integriranim nacionalnim energetskeg i klimatskeg izvješćem o napretku obuhvaćaju se sljedeći elementi:

- (a) informacije o ostvarenom napretku prema ostvarivanju ciljeva, uključujući **napredak prema cilju klimatske neutralnosti Energetske zajednice**, i doprinosa utvrđenih u integriranom nacionalnom energetskeg i klimatskeg planu i prema financiranju i provedbi politika i mjera nužnih za njihovo ostvarivanje, uključujući i preispitivanje stvarnih ulaganja u odnosu na prvotne pretpostavke o ulaganjima;
- (b) ako je primjenjivo, informacije o napretku u uspostavi dijaloga iz članka 11.;
- (c) informacije iz članaka od 20. do 25. i, prema potrebi, novosti o politikama i mjerama, u skladu s tim člancima;
- (d) informacije o prilagodbi u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (a);
- (e) u mjeri u kojoj je moguće, kvantifikacija učinka politika i mjera u integriranom nacionalnom energetskeg i klimatskeg planu na kvalitetu zraka i na emisije onečišćivača zraka.

<...>

3. Integrirano nacionalno energetskeg i klimatskeg izvješće o napretku obuhvaća informacije sadržane u godišnjim izvješćima iz članka 26. stavka 3. kao i informacije o politikama i mjerama te projekcijama antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima, koje su sadržane u izvješćima iz članka 18.

4. **Tajništvo** obavješćuje **Stalnu skupinu** na visokoj razini o svim delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 17. stavkom 4. Uredbe (EU) 2018/1999 u roku od tjedan dana od njihova donošenja. **Stalna skupina** na visokoj razini ovlaštena je u skladu s člankom 53. točkom (d) Ugovora o uspostavi **Energetske zajednice** za poduzimanje mjera za uključivanje relevantnih delegiranih akata u pravnu stečevinu **Energetske zajednice**.

5. Učestalost i opseg informacija i ažuriranja iz stavka 2. točke (c) usklađuju se s potrebom osiguravanja dovoljne sigurnosti za ulagatelje.

6. Ako je **Tajništvo** izdalo preporuke u skladu s člankom 32. stavcima 1. ili 2., dotična **Ugovorna strana** uključuje u svoje integrirano nacionalno energetskeg i klimatskeg izvješće o napretku informacije o politikama i mjerama koje su donesene ili čije se donošenje i provedba planiraju s ciljem provedbe tih preporuka. Ako je primjenjivo, te informacije uključuju detaljni raspored provedbe.

Ako dotična **Ugovorna strana** odluči da neće slijediti preporuku ili njezini znatni dio, obvezna je dati svoje obrazloženje.

7. Ugovorne strane čine dostupnim javnosti izvješća koja su dostavljena Komisiji u skladu s ovim člankom.

Članak 18.

Integrirano izvješćivanje o politikama i mjerama za smanjenje emisija stakleničkih plinova i o projekcijama

1. <...> Ugovorne strane dostavljaju Tajništvu informacije o:
 - (a) svojim nacionalnim politikama i mjerama ili skupini mjera kako je utvrđeno u Prilogu VI. do 15. ožujka 2023. i svake dvije godine nakon toga; i
 - (b) svojim nacionalnim projekcijama antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima organiziranim po plinu ili skupini plinova (hidrofluorogljici i perfluorogljici) navedenima u dijelu 2. Priloga V do 15. ožujka 2025. i svake dvije godine nakon toga. Nacionalnim projekcijama uzimaju se u obzir politike i mjere donesene na razini Energetske zajednice i one uključuju informacije navedene u Prilogu VII.
2. Ugovorne strane izvješćuju o najažurnijim dostupnim projekcijama. Ako Ugovorna strana ne dostavi potpune procjene projekcija do 15. ožujka svake druge godine i ako je Tajništvo utvrdilo da ta Ugovorna strana ne može popuniti razlike u procjenama nakon što su utvrđeni tijekom postupaka osiguranja i kontrole kvalitete Tajništva, Tajništvo može izraditi procjene koje su potrebne za sastavljanje projekcija Ugovornih strana na temelju savjetovanja s dotičnom Ugovornom stranom.
3. Ugovorna strana može Tajništvu priopćiti sve bitne promjene informacija dostavljenih u skladu sa stavkom 1. tijekom prve godine izvještajnog razdoblja do 15. ožujka godine koja slijedi nakon prethodnog izvješća.
4. Ugovorne strane čine dostupnim javnosti, u elektroničkom obliku, svoje nacionalne projekcije u skladu sa stavkom 1. i sve relevantne procjene troškova i učinaka nacionalnih politika i mjera o provedbi politika Ugovornih strana relevantnih za ograničavanje emisija stakleničkih plinova zajedno s relevantnim tehničkim izvješćima na kojima se one temelje. Te projekcije i procjene trebale bi uključivati opise modela i metodoloških pristupa koji su se upotrebljavali, definicija i osnovnih pretpostavki.

Članak 19.

Integrirano izvješćivanje o nacionalnim djelovanjima prilagodbe, financijskoj i tehnološkoj potpori zemljama u razvoju i prihodima naplate ugljika

1. Do 15. ožujka 2023. i svake dvije godine nakon toga, Ugovorne strane izvješćuju Tajništvu o svojim nacionalnim planovima i strategijama prilagodbe klimatskim promjenama u kojima su opisane njihova provedena i planirana djelovanja za olakšavanje prilagodbe klimatskim promjenama, uključujući informacije navedene u dijelu 1. Priloga VIII. i u skladu sa zahtjevima za izvješćivanje dogovorenima u okviru UNFCCC-a i Pariškog sporazuma.
2. Do 31. srpnja 2023. i svake godine nakon toga (godina X) Ugovorne strane dostavljaju Tajništvu Energetske zajednice informacije o uporabi svih prihoda koji su Ugovorne strane stekle mehanizmom naplate ugljika <...>, uključujući informacije navedene u dijelu 3. Priloga VIII.
3. Do 30. rujna 2025. i svake godine nakon toga (godina X), Ugovorne strane Tajništvu Energetske zajednice dostavljaju informacije o potpori zemljama u razvoju, uključujući informacije navedene u dijelu 2. Priloga VIII. i u skladu s relevantnim zahtjevima za izvješćivanje dogovorenima u okviru UNFCCC-a i Pariškog sporazuma.

4. Ugovorne strane čine dostupnim javnosti izvješća podnesena Tajništvu u skladu s ovim člankom, osim informacija navedenih u Prilogu VIII. dijelu 2. točki (b).

5. Tajništvo obavješćuje Stalnu skupinu na visokoj razini o svim delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 19. stavkom 5. Uredbe (EU) 2018/1999 u roku od tjedan dana od njihova donošenja. Stalna skupina na visokoj razini ovlaštena je u skladu s člankom 53. točkom (d) Ugovora o uspostavi Energetske zajednice za poduzimanje mjera za uključivanje relevantnih delegiranih akata u pravnu stečevinu Energetske zajednice.

Članak 20.

Integrirano izvješćivanje o energiji iz obnovljivih izvora

Ugovorne strane uključuju u izvješća o napretku u provedbi integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova informacije o:

(a) provedbi sljedećih putanja i ciljeva:

1. okvirne nacionalne putanje za ukupni udio energije iz obnovljivih izvora u krajnjoj bruto potrošnji energije od 2025. do 2030.;
2. procijenjene putanje za sektorski udio energije iz obnovljivih izvora u krajnjoj potrošnji energije od 2025. do 2030. u elektroenergetskom sektoru, sektoru grijanja i hlađenja i sektoru prometa;
3. procijenjene putanje prema tehnologijama za dobivanje energije iz obnovljivih izvora kako bi ostvarile ukupne i sektorske putanje za energiju iz obnovljivih izvora od 2025. do 2030., uključujući očekivanu konačnu bruto potrošnju energije po tehnologiji i sektoru izraženu u Mtoe i ukupni planirani instalirani kapacitet po tehnologiji i sektoru izražen u MW;
4. putanje potražnje za bioenergijom, raščlanjene na toplinsku i električnu energiju te promet, i putanje opskrbe biomasom po sirovini i podrijetlu (razlikovanje između domaće proizvodnje i uvoza). Za šumsku biomasu, ocjena njezina izvora i utjecaja na ponor LULUCF-a;
5. ako je primjenjivo, druge nacionalne putanje i ciljeve, uključujući dugoročne i sektorske (kao što je udio električne energije proizvedene iz biomase bez uporabe topline, udio energije iz obnovljivih izvora u centralnom grijanju, uporaba obnovljivih izvora energije u zgradama, obnovljivi izvori energije koje proizvode gradovi, zajednice obnovljive energije i potrošač vlastite obnovljive energije), oporabljen energija iz mulja dobivenog obradom otpadnih voda;

(b) provedbi sljedećih politika i mjera:

1. provedenih, donesenih i planiranih politika i mjera za ostvarivanje nacionalnog doprinosa <...> cilju **Energetske zajednice** za 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora kako je navedeno u članku 4. točki (a) podtočki 2. ove Uredbe, uključujući sektorske i tehnološki specifične mjere, s posebnim preispitivanjem provedbe mjera utvrđenih u člancima od 23. do 28. Direktive (EU) 2018/2001, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC**;
2. ako je dostupno, posebnih mjera regionalne suradnje;
3. ne dovodeći u pitanje **članke 18. i 19. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice**, posebnih mjera za financijsku potporu, <...> za promicanje proizvodnje i uporabe energije iz obnovljivih izvora u elektroenergetici, grijanju, hlađenju i prometu;

4. ako je primjenjivo, procjene potpore za električnu energiju iz obnovljivih izvora koju [Ugovorne strane](#) trebaju provesti u skladu s člankom 6. stavkom 4. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
 5. posebnih mjera za ispunjavanje zahtjeva iz članaka od 15. do 18. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC;
 6. ako je primjenjivo, posebnih mjera za procjenu, omogućivanje transparentnosti i smanjenje potrebe za minimalnim kapacitetom koji može dovesti do ograničavanja energije iz obnovljivih izvora;
 7. sažetka politika i mjera u okviru poticajnog okvira koji [Ugovorne strane](#) trebaju uspostaviti na temelju članka 21. stavka 6. i članka 22. stavka 5. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC, kako bi se potaknuo i olakšao razvoj potrošnje vlastite obnovljive energije i zajednica obnovljive energije;
 8. mjera za promicanje uporabe energije iz biomase, posebno za mobilizaciju nove biomase uzimajući u obzir biomasu, uključujući dostupnost održive biomase, te mjera za održivost proizvedene i iskorištene biomase;
 9. postojećih mjera za povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja te sektoru prometa;
 10. politika i mjera za lakše prihvaćanje ugovora o kupnji energije;
- (c) kako je utvrđeno u dijelu 1. Priloga IX.

Članak 21.

Integrirano izvješćivanje o energetskej učinkovitosti

[Ugovorne strane](#) uključuju u integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku informacije o sljedećem:

- (a) provedbi sljedećih nacionalnih putanja i ciljeva:
1. okvirne putanje za potrošnju primarne energije i krajnju godišnju potrošnju energije od 2025. do 2030. kao nacionalnog doprinosa uštedom energije ostvarivanju cilja na razini [Energetske zajednice](#) za 2030., uključujući metodologiju na kojoj se temelji;
 2. okvirnih ključnih etapa dugoročne strategije za obnovu nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, te doprinosa ostvarenju ciljeva povećanja energetske učinkovitosti [Ugovornih strana](#) na temelju Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
 3. prema potrebi, ažuriranju drugih nacionalnih ciljeva utvrđenih u nacionalnom planu;
- (b) provedbi sljedećih politika i mjera:
1. provedenih, donesenih i planiranih politika, mjera i programa za ostvarivanje okvirnog nacionalnog doprinosa povećanju energetske učinkovitosti za 2030. kao i drugih ciljeva iz članka 6., uključujući planirane mjere i instrumente (i one financijske prirode) za promicanje energetske učinkovitosti zgrada, mjere za iskorištavanje potencijala energetske učinkovitosti plinske i elektroenergetske infrastrukture i ostale mjere za promicanje energetske učinkovitosti;

2. ako je primjenjivo, instrumenata utemeljenih na tržištu kojima se daju poticaji za poboljšanja u pogledu energetske učinkovitosti, koji uključuju, ali nisu ograničeni na, poreze na energiju, pristojbe i emisijske jedinice;
 3. nacionalnog sustava obveze energetske učinkovitosti i alternativnih mjera iz članaka 7.a i 7.b Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#), i u skladu s Prilogom III. ovoj Uredbi;
 4. dugoročnih strategija obnove u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#);
 5. politika i mjera za poticanje energetske usluga u javnom sektoru i mjera za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka koje onemogućuju prihvaćanje ugovora o energetskom učinku i drugih modela usluga energetske učinkovitosti;
 6. regionalne suradnje u području energetske učinkovitosti, ako je primjenjivo;
 7. ne dovodeći u pitanje članke 18. i 19. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, ako je to primjenjivo, mjera financiranja u području energetske učinkovitosti na nacionalnoj razini <...>;
- (c) kako je utvrđeno u dijelu 2. Priloga IX.

Članak 22.

Integrirano izvješćivanje o energetskoj sigurnosti

[Ugovorne strane](#) uključuju u integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku informacije o provedbi:

- (a) nacionalnih ciljeva za diversifikaciju izvora energije i potražnje;
- (b) ako je primjenjivo, nacionalnih ciljeva u pogledu smanjenja ovisnosti o energiji uvezenoj iz trećih zemalja;
- (c) nacionalnih ciljeva za razvoj mogućnosti za suočavanje s ograničenom opskrbom ili s prekidom opskrbe izvora energije, uključujući plin i električnu energiju;
- (d) nacionalnih ciljeva u vezi s povećanjem fleksibilnosti nacionalnog energetske sustava, osobito uporabom domaćih izvora energije, upravljanjem potražnjom i skladištenjem energije;
- (e) provedbenih, donesenih i planiranih politika i mjera za ostvarivanje ciljeva iz točaka od (a) do (d);
- (f) regionalne suradnje u provedbi ciljeva i politika iz točaka od (a) do (d);
- (g) ne dovodeći u pitanje članke 18. i 19. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, ako je to primjenjivo, mjera financiranja u ovom području na nacionalnoj razini <...>;

Članak 23.

Integrirano izvješćivanje o unutarnjem energetskom tržištu

1. [Ugovorne strane](#) uključuju u svoja integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća informacije o provedbi sljedećih ciljeva i mjera:

- (a) razini elektroenergetske međupovezivosti koju [Ugovorna strana](#) planira ostvariti 2030. <...> i pokazatelje iz Priloga I. dijela 1. odjeljka A točke 2.4.1. te mjere za provedbu

strategije za postizanje te razine, uključujući i mjere koje se odnose na davanje odobrenja;

- (b) ključnih projekata za infrastrukturu za prijenos električne energije i transport plina, koji su potrebni za ostvarivanje ciljeva u okviru pet ključnih dimenzija energetske unije;
- (c) ako je primjenjivo, glavnih predviđenih infrastrukturnih projekata osim projekata od interesa [Energetske zajednice ili projekata od uzajamnog interesa](#), uključujući infrastrukturne projekte u kojima sudjeluju [države članice Europske unije i treće zemlje](#) i, u mjeri u kojoj je to izvedivo, opću procjenu njihove usklađenosti s ciljevima [Ugovornih strana](#) i doprinosa ostvarenju tih ciljeva;
- (d) nacionalnih ciljeva povezanih s drugim aspektima unutarnjeg energetskeg tržišta, poput povećanja fleksibilnosti sustava, integracije tržišta i uparivanja, nastojanja da se poveća utrživi kapacitet postojećih spojnih vodova, pametnih mreža, agregacije, upravljanja potražnjom, skladištenja, distribuirane proizvodnje energije, mehanizama za otpremu, ponovnu otpremu i ograničavanje usluge, cjenovnih signala u stvarnom vremenu;
- (e) ako je to primjenjivo, nacionalnih ciljeva i mjera povezanih s nediskriminatornim sudjelovanjem energije iz obnovljivih izvora, upravljanje potražnjom i skladištenjem, među ostalim putem agregacije, na svim energetskeg tržištima;
- (f) ako je primjenjivo, nacionalnih ciljeva i mjera u vezi s osiguravanjem sudjelovanja potrošača u energetskeg sustavu i koristi od vlastite proizvodnje i novih tehnologija, uključujući pametna brojila;
- (g) mjera u pogledu osiguravanja adekvatnosti elektroenergetskeg sustava;
- (h) provedenih, donesenih i planiranih politika i mjera za ostvarivanje ciljeva iz točaka od (a) do (g);
- (i) regionalne suradnje u provedbi ciljeva i politika iz točaka od (a) do (h);
- (j) ne dovodeći u pitanje članke 18. i 19. [Ugovora o uspostavi Energetske zajednice](#), ako je to primjenjivo, mjera financiranja na nacionalnoj razini u području unutarnjeg tržišta, <...> među ostalim u svrhu ostvarenja cilja elektroenergetske međupovezanosti;
- (k) mjera za povećanje fleksibilnosti energetskeg sustava s obzirom na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući uvođenje unutardnevnog uparivanja tržišta i prekograničnih tržišta uravnoteženja.

2. Informacije koje su dostavile [Ugovorne strane](#) u skladu sa stavkom 1. moraju biti dosljedne izvješću nacionalnih regulatora iz članka 37. stavka 1. točke (e) Direktive 2009/72/EZ, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#), i članka 41. stavka 1. točke (e) Direktive 2009/73/EZ, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC](#), i na odgovarajući se način temeljiti na tome izvješću.

Članak 24.

Integrirano izvješćivanje o energetskeg siromaštvu

Kada se primjenjuje članak 3. stavak 3. točka (d) drugi podstavak, dotična [Ugovorna strana](#) u svoje integrirano nacionalno energetskeg i klimatske izvješće o napretku uključuje:

- (a) informacije o napretku u ostvarenju nacionalnog okvirnog cilja smanjenja broja kućanstava u energetskeg siromaštvu; i
- (b) kvantitativne informacije o broju kućanstava u energetskeg siromaštvu, kao i informacije o politikama i mjerama za rješavanje problema energetskeg siromaštva.

Podatke koje **Ugovorne strane** dostavljaju u skladu s ovim člankom **Tajništvo** prosljeđuje Europskom opservatoriju za energetska siromaštvo.

Članak 25.

Integrirano izvješćivanje o istraživanju, inovacijama i konkurentnosti

Ugovorne strane u svoja integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku uključuju informacije o provedbi sljedećih ciljeva i mjera:

- (a) <...>
- (b) nacionalnih ciljeva u pogledu ukupne javne i, ako je dostupno, privatne potrošnje na istraživanje i inovacije povezane s tehnologijama čiste energije te za tehnološke troškove i razvoj uspješnosti;
- (c) ako je to primjereno, nacionalnih ciljeva, uključujući dugoročne ciljeve do 2050. za uvođenje tehnologija za dekarbonizaciju energetski intenzivnih industrijskih sektora i industrijskih sektora s visokom razinom emisija ugljika i, ako je primjenjivo, ciljeve u pogledu infrastrukture za skladištenje i prijevoz ugljika;
- (d) nacionalnih ciljeva za postupno isključivanje energetskih subvencija, posebno za fosilna goriva;
- (e) provedenih, donesenih i planiranih politika i mjera za ostvarivanje ciljeva iz točaka (b) i (c);
- (f) suradnje s drugim **Ugovornim stranama ili državama članicama Europske unije** u provedbi ciljeva i politika iz točaka od (b) do (d), uključujući koordinaciju politika i mjera u kontekstu plana SET, kao što je usklađivanje istraživačkih i zajedničkih programa;
- (g) financijskih mjera u ovom području na nacionalnoj razini i **iz stranih izvora**, <...> ako je primjenjivo.

Odjeljak 2.

Godišnje izvješćivanje

Članak 26.

Godišnje izvješćivanje

1. Do 15. ožujka 2023. i svake dvije godine nakon toga (godina X), **Ugovorne strane** izvješćuju **Tajništvo** o:

- (a) informacijama iz članka 6. stavka 2. Direktive 2009/119/EZ, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2012/03/MC-EnC;
- (b) <...>

2. **Ugovorne strane** do 31. srpnja 2025. i svake godine nakon toga (godina X) **Tajništvo** izvješćuju o svojim približnim inventarima stakleničkih plinova za godinu X – 1.

Za potrebe ovog stavka **Tajništvo**, na temelju približnih inventara stakleničkih plinova **Ugovornih strana**, ili, ako **Ugovorna strana** nije do tog datuma priopćila svoje približne inventare, na temelju vlastitih procjena, svake godine sastavlja približni inventar stakleničkih plinova **Ugovornih strana**. **Tajništvo** te informacije čini dostupnim javnosti do 30. rujna svake godine.

3. Od 2025. **Ugovorne strane** utvrđuju i dostavljaju **Tajništvu** konačne podatke iz inventara stakleničkih plinova do 15. ožujka svake godine (godina X) i preliminarne podatke do 15. siječnja svake godine u skladu s rokovima prema fleksibilnostima UNFCCC-a, uključujući

podatke o stakleničkim plinovima i informacije iz inventara iz Priloga V. Izvješće o konačnim podacima iz inventara stakleničkih plinova uključuju i potpuno i ažurno nacionalno izvješće o inventaru. <...>

4. <...> Tajništvo u suradnji s Ugovornim stranama <...> sastavlja inventar stakleničkih plinova Energetske zajednice i priprema izvješće o inventarima stakleničkih plinova Energetske zajednice <...>.

5. <...>

6. <...>

7. Tajništvo obavješćuje Stalnu skupinu na visokoj razini o svim delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 26. stavkom 6. Uredbe (EU) 2018/1999 u roku od tjedan dana od njihova donošenja. Stalna skupina na visokoj razini ovlaštena je u skladu s člankom 53. točkom (d) Ugovora o uspostavi Energetske zajednice za poduzimanje mjera za uključivanje relevantnih delegiranih akata u pravnu stečevinu Energetske zajednice.

Članak 27.

Izvješćivanje o ciljevima za 2020.

Do 30. travnja 2022. svaka Ugovorna strana izvješćuje Tajništvo o ostvarenju svojeg nacionalnog cilja povećanja energetske učinkovitosti za 2020., uspostavljenog na temelju članka 3. stavka 1. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, pružanjem informacija utvrđenih u dijelu 2. Priloga IX. ovoj Uredbi, i ostvarenju ukupnih nacionalnih ciljeva za udio energije iz obnovljivih izvora u 2020., kako je utvrđeno u Prilogu I. Direktivi 2009/28/EZ, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2018/02/MC-EnC kojom se mijenja Odluka broj 2012/04/MC-EnC, i to dostavom sljedećih informacija:

- (a) sektorski (električna energija, grijanje i hlađenje te promet) i ukupni udjeli energije iz obnovljivih izvora 2020.;
- (b) mjere poduzete za postizanje nacionalnih ciljeva za energiju iz obnovljivih izvora za 2020., uključujući mjere koje se odnose na programe potpore, jamstva o podrijetlu i pojednostavnjenje administrativnih postupaka;
- (c) udio energije iz biogoriva i tekućih biogoriva proizvedenih iz žitarica i drugih kultura bogatih škrobom, šećernih kultura i uljarica u energetskej potrošnji u prometu;
- (d) udio energije iz biogoriva i bioplina za promet proizvedenih iz sirovina i drugih goriva navedenih u dijelu A Priloga IX. Direktivi (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC, u energetskej potrošnji u prometu.

Odjeljak 3.

Platforma za izvješćivanje

Članak 28.

E-platforma Energetske zajednice

1. Tajništvo uspostavlja internetsku platformu (e-platforma Energetske zajednice) kako bi olakšala komunikaciju između Tajništva i Ugovornih strana, promicala suradnju među Ugovornim stranama i olakšala pristup javnosti informacijama.

2. **Ugovorne strane** upotrebljavaju e-platfomu kako bi **Tajništvu** podnosile izvješća iz ovog poglavlja nakon što postane operativna.

3. E-platfoma **Energetske zajednice** mora postati operativna do 1. siječnja 2023. **Tajništvo** upotrebljava e-platfomu **Energetske zajednice** kako bi olakšala javni internetski pristup izvješćima iz ovog poglavlja, konačnim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima, njihovim ažuriranim verzijama te dugoročnim strategijama iz članka 15., uzimajući u obzir poslovno osjetljive podatke i usklađenost s pravilima o zaštiti podataka.

POGLAVLJE 5.

Objedinjeno ocjenjivanje napretka i odgovora politike za osiguravanje ostvarenja ciljeva Ugovornih strana – praćenje Tajništva

Članak 29.

Ocjena napretka

1. Do 31. listopada 2025. i svake druge godine nakon toga **Tajništvo** ocjenjuje, posebno na temelju izvješća o napretku u provedbi integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova, ostalih informacija dostavljenih u skladu s ovom Uredbom, pokazatelja i <...> statistika i podataka, ako su dostupni:

- (a) napredak ostvaren na razini **Ugovornih strana u cjelini** prema ostvarenju ciljeva energetske unije, uključujući za prvo desetogodišnje razdoblje klimatske i energetske ciljeve **Energetske zajednice** za 2030., osobito kako bi se izbjegle razlike među ciljevima **Energetske zajednice** do 2030. u pogledu obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti;
- (b) napredak koji je ostvarila **Ugovorna strana** u pogledu ostvarivanja svojih ciljeva, uključujući napredak prema cilju klimatske neutralnosti **Energetske zajednice**, i doprinosa i provedbe politika i mjera utvrđenih u njezinu integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu;
- (c) ukupan učinak zrakoplovstva na globalnu klimu, uključujući emisije ili učinke koji nisu CO₂, na temelju podataka o emisijama koje su dostavile **Ugovorne strane** u skladu s člankom 26. i, prema potrebi, poboljšava to ocjenjivanje upućivanjem na znanstveni napredak i podatke o zračnom prometu;
- (d) ukupan učinak politika i mjera integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova na djelotvornost mjera **Energetske zajednice** u području klimatske i energetske politike;
- (e) <...>

2. U području energije iz obnovljivih izvora, u okviru svoje ocjene iz stavka 1., **Tajništvo** ocjenjuje napredak ostvaren u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora u bruto krajnjoj potrošnji **Ugovornih strana** na temelju okvirne putanje **Ugovornih strana** koja počinje u 2020., dostiže referentnu točku od najmanje <...> 65% u 2027. ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između cilja **Ugovornih strana** u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2020. i cilja **Ugovornih strana** u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2030. te dostiže cilj **Ugovornih strana** u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2030. <...>.

3. U području energetske učinkovitosti, u okviru svojeg ocjenjivanja iz stavka 1., **Tajništvo Energetske zajednice** ocjenjuje ostvareni napredak prema zajedničkom ostvarivanju najveće potrošnje energije na razini **Ugovornih strana** <...> primarne energije i <...> krajnje energije u 2030. u skladu s člankom 3. stavkom 5. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC.

Pri provedbi svoje ocjene **Tajništvo** poduzima sljedeće korake:

- (a) ispituje je li ostvarena prekretnica **Ugovornih strana** <...> primarne energije i <...> konačne energije u 2020.;
 - (b) ocjenjuje upućuje li napredak koji su ostvarile **Ugovorne strane** na to da su **Ugovorne strane u cjelini** na dobrom putu prema razini potrošnje energije u 2030. kako je navedeno u članku 2. stavku 11., uzimajući u obzir ocjenjivanje informacija koje su **Ugovorne strane** dostavile u svojim izvješćima o napretku u provedbi integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova;
 - (c) koristi rezultate iz postupaka izrade modela u odnosu na buduće trendove u potrošnji energije na razini **Ugovornih strana u cjelini** i nacionalnoj razini i ostalih komplementarnih analiza;
 - (d) uzima u obzir relevantne okolnosti koje utječu na primarnu i krajnju potrošnju energije kako su ih **Ugovorne strane** navele u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima, u skladu s člankom 6. stavkom 2.
4. U području unutarnjeg energetskeg tržišta, **Tajništvo** u okviru svoje ocjene iz stavka 1. ocjenjuje ostvareni napredak prema razini elektroenergetske međupovezivosti koju **Ugovorna strana** planira ostvariti u 2030.
5. Do 31. listopada 2025. i svake godine nakon toga **Tajništvo** ocjenjuje, posebice na temelju informacija dostavljenih u skladu s ovom Uredbom, jesu li <...> **Ugovorne strane** ostvarile dovoljan napredak prema ispunjavanju sljedećih zahtjeva:
- (a) obveza iz članka 4. UNFCCC-a i članka 3. Pariškog sporazuma, kako je navedeno u odlukama koje su donijele Konferencija stranaka UNFCCC-a i Konferencija stranaka UNFCCC-a koje služe kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma;
 - (b) <...>
 - (c) ciljeva utvrđenih u integriranom nacionalnom energetskeg i klimatskeg planu s ciljem ostvarivanja ciljeva energetske unije i za prvo petogodišnje razdoblje radi ostvarenja klimatskeg i energetskeg ciljeva za 2030.
6. <...>
7. **Tajništvo Energetske zajednice** izvješćuje o svome ocjenjivanju u skladu s ovim člankom u okviru godišnjeg izvješća o provedbi.

Članak 30.

Neusklađenosti s općim ciljevima energetske unije <...>

1. Na temelju ocjenjivanja u skladu s člankom 29., **Tajništvo** izdaje preporuke **Ugovornoj strani** u skladu s člankom 34. ako se pokaže da je razvoj politika u toj **Ugovornoj strani** neusklađen s općim ciljevima energetske unije.
2. <...>

Članak 31.

Odgovor na nedovoljnu ambicioznost integriranih nacionalnih energetskeg i klimatskeg planova

1. Ako, na temelju svoje ocjene nacrtu integriranih nacionalnih energetskeg i klimatskeg planova u skladu s člankom 9. ili svoje ocjene nacrtu ažuriranja konačnih planova u skladu s

člankom 14. te kao dio iterativnog postupka zaključi da ciljevi i doprinosi [Ugovornih strana](#) nisu dovoljni za <...> ostvarivanje ciljeva energetske unije, a osobito, u razdoblju od 2025. do 2030., za ostvarivanje <...> cilja [Energetske zajednice](#) za 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora i glavnog cilja [Energetske zajednice](#) za 2030. u pogledu energetske učinkovitosti, [Tajništvo Energetske zajednice](#), u slučaju cilja [Energetske zajednice](#) za obnovljivu energiju daje, a u slučaju drugih ciljeva energetske unije može izdati preporuke kojima od [Ugovornih strana](#) čije doprinose smatra nedovoljnima traži da povećaju svoju ambicioznost kako bi se osigurala dovoljna razina <...> ambicioznosti.

2. Ako se razlika između cilja [Energetske zajednice](#) za 2030. i <...> doprinosa [Ugovornih strana](#) javi u području obnovljive energije, [Tajništvo](#) svoju ocjenu temelji na <...> Prilogu II. koji se temelji na objektivnim kriterijima iz članka 5. stavka 1. prvog podstavka točke (e) podtočaka od i. do v., uzimajući u obzir relevantne okolnosti koje utječu na uvođenje energije iz obnovljivih izvora kako je navela [Ugovorna strana](#) u skladu s člankom 5. stavkom 1. drugim podstavkom.

Ako se razlika između cilja [Energetske zajednice](#) za 2030. i zbroja nacionalnih doprinosa javi u području energetske učinkovitosti, [Tajništvo](#) osobito ocjenjuje relevantne okolnosti navedene u članku 6. stavku 2., informacije koje su [Ugovorne strane](#) dostavile u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima, rezultate iz postupaka izrade modela u odnosu na buduće trendove u potrošnji energije i, prema potrebi, drugu komplementarnu analizu.

Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ovog članka, i samo kako bi se ocijenilo je li došlo do razlike između cilja [Energetske zajednice](#) za 2030. i <...> doprinosa [Ugovornih strana](#), [Tajništvo](#) u svojoj ocjeni pretpostavlja nacionalne doprinose [Ugovornih strana](#) koje nisu podnijele svoj nacrt integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana u skladu s člankom 9. stavkom 1.

U svojoj pretpostavci, u području energije iz obnovljivih izvora, [Tajništvo](#) uzima u obzir nacionalni obvezujući cilj [Ugovorne strane](#) za 2020. kako je utvrđeno u Prilogu I. Direktivi (EU) 2018/2001, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC](#), rezultate iz postupaka izrade modela o razvoju energije iz obnovljivih izvora i <...> Prilog II. ovoj Uredbi. U području energetske učinkovitosti, uzima u obzir postupke izrade modela u odnosu na buduće trendove u potrošnji energije i, prema potrebi, drugu komplementarnu analizu.

U svojoj ocjeni doprinosa energiji iz obnovljivih izvora, na temelju <...> Priloga II., [Tajništvo](#) uzima u obzir sve moguće negativne učinke na sigurnost opskrbe i stabilnost mreže u malim ili izoliranim energetske sustavima ili u sustavima [Ugovornih strana](#) u kojima promjena sinkronog područja može dovesti do znatnih posljedica.

U svojoj ocjeni doprinosa povećanju energetske učinkovitosti [Tajništvo](#) uzima u obzir mogući učinak na rad elektroenergetskog sustava i stabilnost mreže u [Ugovornim stranama](#) u kojima promjena sinkronog područja može dovesti do znatnih posljedica.

3. Ako, na temelju svoje ocjene integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova i njihovih ažuriranja u skladu s člankom 14., zaključi da ciljevi i doprinosi integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova ili njihova ažuriranja nisu dovoljni za <...> ostvarivanje ciljeva energetske unije i, posebno za razdoblje od 2025. do 2030., ciljeva [Energetske zajednice](#) do 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti, [Tajništvo](#) predlaže mjere i izvršava svoje ovlasti na razini [Energetske zajednice](#) kako bi osiguralo <...> ostvarenje tih ciljeva. Kada je riječ o energiji iz obnovljivih izvora, takvim mjerama uzima se u obzir stupanj ambicioznosti doprinosa [Ugovornih strana](#) cilju [Energetske zajednice](#) za 2030. koji je utvrđen u njihovim integriranim nacionalnim energetske i klimatske planovima i njihovim ažuriranjima.

Članak 32.

Odgovor na nedovoljan napredak u ostvarenju energetske i klimatske ciljeve Ugovornih strana u cjelini

1. Ako, na temelju svoje ocjene u skladu s člankom 29. stavkom 1. točkom (b) zaključi da Ugovorna strana nije ostvarila dovoljan napredak u ostvarenju svojih ciljeva i doprinosa, svojih referentnih točaka za energiju iz obnovljivih izvora, ili u provedbi politika i mjera utvrđenih u njezinom integriranom nacionalnom klimatskom i energetskom planu, Tajništvo dotičnoj Ugovornoj strani izdaje preporuke u skladu s člankom 34.

Pri izdavanju preporuka u području energije iz obnovljivih izvora Tajništvo uzima u obzir relevantne okolnosti koje je Ugovorna strana navela u skladu s člankom 5. stavkom 1 drugim podstavkom. Tajništvo također uzima u obzir projekte u vezi s energijom iz obnovljivih izvora za koje je donesena konačna odluka o ulaganju, pod uvjetom da ti projekti postanu operativni tijekom razdoblja od 2025. do 2030. i da imaju znatan učinak na nacionalni doprinos Ugovorne strane.

U svojim preporukama u području energetske učinkovitosti Tajništvo vodi računa o objektivnim kriterijima navedenima u članku 6. stavku 1. točkama (a) i (b) i o relevantnim nacionalnim okolnostima koje je Ugovorna strana navela u skladu s člankom 6. stavkom 2.

2. Ako Tajništvo Energetske zajednice, na temelju svoje objedinjene ocjene izvješća o napretku Ugovornih strana u provedbi integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova u skladu s člankom 29. stavkom 1. točkom (a) i dodatnih izvora informacija, prema potrebi, zaključi da postoji rizik da Ugovorne strane neće ostvariti ciljeve energetske unije i, osobito, za razdoblje od 2025. do 2030., ciljeve Energetske zajednice za 2030., može izdati preporuke svim Ugovornim stranama u skladu s člankom 34. kako bi ublažila taj rizik.

U području energije iz obnovljivih izvora Tajništvo ocjenjuje jesu li nacionalne mjere predviđene stavkom 3. dovoljne za ostvarenje ciljeva Energetske zajednice u pogledu energije iz obnovljivih izvora. U slučaju da nacionalne mjere nisu dovoljne, Tajništvo, prema potrebi, povrh tih preporuka predlaže mjere i izvršava svoje ovlastima na razini Energetske zajednice osobito kako bi osigurala ostvarivanje cilja Energetske zajednice za 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora.

U području energetske učinkovitosti, Tajništvo, prema potrebi, povrh tih preporuka predlaže mjere i izvršava svoje ovlastima na razini Energetske zajednice osobito kako bi osigurala ostvarivanje cilja Energetske zajednice za 2030. u pogledu energetske učinkovitosti.

Kada je riječ o energetske učinkovitosti, takvim dodatnim mjerama osobito se može poboljšati energetska učinkovitost:

- (a) proizvoda, u skladu s Uredbom (EU) 2017/1369, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2018/03/MC-EnC;
- (b) zgrada, u skladu s Direktivom 2010/31/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, i Direktivom 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC; i
- (c) prometa.

3. Ako, u području energije iz obnovljivih izvora Tajništvo Energetske zajednice na temelju svoje ocjene u skladu s člankom 29. stavcima 1. i 2. zaključi da nije zadovoljena referentna točka okvirne putanje Ugovornih strana u 2027., koja je navedena u članku 29. stavku 2., Ugovorne strane koje nisu postigle svoju nacionalnu referentnu točku u 2027., kako je navedeno

u članku 4. stavku 2. točki (a), osiguravaju da se u roku od godine dana od datuma primitka ocjene **Tajništva** provedu dodatne mjere kako bi se nadoknadila razlika u odnosu na njihovu nacionalnu referentnu točku, kao što su:

- (a) nacionalne mjere za povećanje uvođenja energije iz obnovljivih izvora;
- (b) prilagodba udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja utvrđenog u članku 23. stavku 1. Direktive (EU) 2018/2001, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC](#);
- (c) prilagodba udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja utvrđenog u članku 25. stavku 1. Direktive (EU) 2018/2001, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC](#);
- (d) dobrovoljno financijsko plaćanje mehanizmu **Energetske zajednice** za financiranje energije iz obnovljivih izvora, **nakon uspostavljanja**, doprinoseći projektima energije iz obnovljivih izvora <...> u skladu s člankom 33.;
- (e) korištenje mehanizama suradnje iz Direktive (EU) 2018/2001, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC](#).

Takvim mjerama uzimaju se u obzir razmatranja **Tajništva** kako su utvrđena u stavku 1. drugom podstavku ovog članka. Dotične **Ugovorne strane** te mjere uključuju u svoje integrirano nacionalno energetske i klimatske izvješće o napretku.

4. Od 1. siječnja 2022. nadalje udio energije iz obnovljivih izvora u svakoj **Ugovornoj strani** u bruto krajnjoj potrošnji energije ne smije biti niži od osnovnog udjela koji je jednak obveznom nacionalnom općem cilju za udio energije iz obnovljivih izvora za 2020. kako je navedeno u članku 3. stavku 4. Direktive (EU) 2018/2001, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC](#). Ako ne održava svoj osnovni udio kako je izmjeren tijekom jednogodišnjeg razdoblja, dotična **Ugovorna strana** poduzima, u roku od godine dana, dodatne mjere kao što su one navedene u stavku 3. prvom podstavku u točkama od (a) do (e) ovog članka, a koje su dovoljne da se razlika pokrije u roku od jedne godine.

Za **Ugovorne strane** koje ispune obvezu pokrivanja razlike do osnovnog udjela smatra se da su usklađene s obvezama utvrđenima u prvoj rečenici prvog podstavka ovog stavka i članku 3. stavku 4. Direktive (EU) 2018/2001, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC](#), tijekom cijelog razdoblja u kojem je razlika nastala.

<...>

5. Ako je njezin udio u energiji iz obnovljivih izvora niži od jedne ili više nacionalnih referentnih točaka <...>, kako je navedeno u članku 4. stavku 2. točki (a), **Ugovorna strana** u sljedećem integriranom izvješću koji podnosi **Tajništvu** u skladu s člankom 17. navodi objašnjenje o tome kako će pokriti razliku u odnosu na svoje nacionalne referentne točke.

6. Ako, u području energetske učinkovitosti, ne dovodeći u pitanje druge mjere na razini **Energetske zajednice** u skladu s trećim podstavkom stavka 2. ovog članka, **Tajništvo** na temelju svoje ocjene u skladu s člankom 29. stavcima 1. i 3., koja je provedena do <...> 2025. i 2027., zaključi da nije ostvaren dovoljan napredak prema <...> ostvarivanju cilja povećanja energetske učinkovitosti **Ugovornih strana** iz članka 29. stavka 3. prvog podstavka, predlaže mjere i izvršava svoje ovlasti na razini **Energetske zajednice**, povrh onih utvrđenih u Direktivi 2010/31/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#), i Direktivi 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#), kako bi osigurala da su zadovoljeni ciljevi povećanja energetske učinkovitosti **Energetske zajednice** do 2030.

7. Svaka dotična **Ugovorna strana** iz stavka 3. ovog članka do detaljno razrađuje dodatne provedene, donesene i planirane mjere kao dio svojeg sljedećeg izvješća o napretku iz članka 17.

8. Ako u području međupovezanosti na temelju svoje ocjene u skladu s člankom 29. stavcima 1. i 4. tijekom 2025. zaključi da nije ostvaren dovoljan napredak, **Tajništvo** surađuje s dotičnim **Ugovornim stranama** do 2026. kako bi se riješile nastale okolnosti.

Članak 33.

Mehanizam Energetske zajednice za financiranje energije iz obnovljivih izvora

1. **Europska komisija** do 2023. može dati prijedlog za uključivanje **Ugovornih strana** u mehanizam **Europske unije** za financiranje energije iz obnovljivih izvora, koji je uspostavljen u skladu sa člankom 33. Uredbe (EU) 2018/1999.

<...>

Članak 34.

Preporuke Tajništva Ugovornim stranama

1. **Tajništvo**, prema potrebi, izdaje preporuke **Ugovornim stranama** kako bi osigurala ostvarivanje ciljeva energetske unije. **Tajništvo** odmah čini dostupnim javnosti takve preporuke.

2. Kada se u ovoj Uredbi upućuje na ovaj članak, primjenjuju se sljedeća načela:

(a) dotična **Ugovorna strana** na odgovarajući način uzima u obzir preporuku u duhu solidarnosti između **Ugovornih strana** i **Energetske zajednice** te između samih **Ugovornih strana**, i **Ugovornih strana** i država članica **Europske unije**;

(b) **Ugovorna strana** navodi, u svojem izvješću o napretku u provedbi integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova izrađenom u godini nakon godine u kojoj je izdana preporuka, kako je na odgovarajući način uzela u obzir preporuku. Ako dotična **Ugovorna strana** odluči ne slijediti preporuku ili njezini značajan dio, obvezna je dati svoje obrazloženje;

(c) <...>

Članak 35.

Izvješće o provedbi

1. **Tajništvo Energetske zajednice** do 31. listopada svake godine dostavlja **Ministarskom vijeću** svoje izvješće o provedbi.

2. Osim stanja provedbe pravne stečevine **Energetske zajednice**, izvješće o provedbi uključuje sljedeće <...> elemente:

(a) ocjenu provedenu u skladu s člankom 29.;

(b) prema potrebi, preporuke u skladu s člankom 34.;

(c) izvješće o razvoju instrumenata za određivanje cijena ugljika u **Ugovornim stranama** i u **Energetskoj zajednici** i, prema potrebi, izvješće o funkcioniranju tržišta ugljika <...> ili bilo kojih instrumenata za određivanje cijena ugljika;

(d) svake dvije godine od 2023., izvješće o bioenergetskoj održivosti **Ugovornih strana** u cjelini, koje sadržava informacije navedene u Prilogu X.;

- (e) svake dvije godine izvješće o dobrovoljnim programima u pogledu kojih je **Tajništvo izdalo mišljenje** u skladu s člankom 30. stavkom 4. Direktive (EU) 2018/2001, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC**, koje sadržava informacije navedene u Prilogu XI. ovoj Uredbi;
- (f) opće izvješće o napretku u primjeni Direktive 2009/72/EZ, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC**;
- (g) opće izvješće o napretku u primjeni Direktive 2009/73/EZ, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC <...>**;
- (h) opće izvješće o napretku sustava obveze energetske učinkovitosti i alternativnih mjera politike iz članka 7.a i 7.b Direktive 2012/27/EU, **kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC**;
- (i) svake dvije godine, opće izvješće o obnovi nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, u skladu s planovima koji su navedeni u dugoročnim strategijama obnove koje svaka **Ugovorna strana** utvrđuje u skladu s člankom 2.a. Direktive 2010/31/EU, **kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC**;
- (j) svake četiri godine, opće izvješće o napretku **Ugovornih strana** u povećanju broja zgrada gotovo nulte energije u skladu s člankom 9. stavkom 5. Direktive 2010/31/EU, **kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC**;
- (k) opće izvješće o napretku **Ugovornih strana** u stvaranju potpunog i operativnog energetskeg tržišta;
- (l) <...>
- (m) izvješće o napretku u pogledu konkurentnosti;
- (n) napredak **Ugovornih strana** prema postupnom ukidanju energetskeg subvencija, posebno za fosilna goriva;
- (o) ostala relevantna pitanja za provedbu **pravne stečevine** prema Ugovoru o uspostavi **Energetske zajednice**, uključujući javnu i privatnu potporu;
- (p) <...>

Članak 36.

Praćenje mehanizma upravljanja

U kontekstu izvješća o provedbi iz članka 35. **Tajništvo** izvješćuje **Ministarsko vijeće** o provedbi integriranih nacionalnih energetskeg i klimatskeg planova. **Ministarsko vijeće** jednom godišnje osvrće se na napredak koji su **Ugovorne strane** ostvarila u tom pogledu.

POGLAVLJE 6.

<...> Nacionalni sustavi za emisije stakleničkeg plinova i uklanjanje ponorima

Članak 37.

Sustav inventara Energetskeg zajednice i nacionalni sustavi inventara

1. **Ugovorne strane** do 1. siječnja 2023. uspostavljaju nacionalne sustave inventara za procjenu antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja ponorima stakleničkeg plinova navedene u dijelu 2. Priloga V. te njima upravljaju i nastoje ih stalno unapređivati kako bi

osigurale pravodobnost, transparentnost, točnost, dosljednost, usporedivost i potpunost svojih inventara stakleničkih plinova.

2. Ugovorne strane osiguravaju da njihova nadležna tijela za inventare imaju pristup informacijama iz Priloga XII. ovoj Uredbi, <...> i da mogu poduzeti godišnje provjere usklađenosti iz točke (j) dijela 1. Priloga V. ovoj Uredbi.

3. Osim ako se Ugovorne strane ne mogu uključiti u sustav inventara Europske unije uspostavljen u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) 2018/1999, uspostavlja se sustav inventara Energetske zajednice radi osiguranja pravodobnosti, transparentnosti, točnosti, dosljednosti, usporedivosti i potpunosti nacionalnih inventara u odnosu na inventar stakleničkih plinova Energetske zajednice. Tajništvo upravlja tim sustavom, održava ga i stalno ga nastoji unaprijediti, što uključuje uspostavu programa za osiguranje i kontrolu kvalitete, utvrđivanje ciljeva kvalitete i izradu plana za osiguranje i kontrolu kvalitete inventara, postupke za izradu procjena emisija za potrebe sastavljanja inventara Energetske zajednice u skladu sa stavkom 5. ovog članka i revizije iz članka 38.

4. U slučaju iz stavka 3. Tajništvo provodi početnu provjeru točnosti preliminarnih podataka iz inventara stakleničkih plinova koje Ugovorne strane trebaju dostaviti u skladu s člankom 26. stavkom 3. Ono šalje rezultate te provjere Ugovornim stranama u roku od šest tjedana od roka za dostavu. Ugovorne strane odgovaraju na sva relevantna pitanja postavljena nakon početne provjere do 15. ožujka, zajedno s konačnim podnošenjem inventara za godinu X – 2.

5. U slučaju iz stavka 3., ako Ugovorna strana do 15. ožujka ne dostavi podatke iz inventara koji su potrebni za sastavljanje inventara Energetske zajednice, Tajništvo, u dogovoru i bliskoj suradnji s dotičnom Ugovornom stranom, može pripremiti procjene kako bi nadopunila podatke koje je dostavila Ugovorna strana. Tajništvo u tu svrhu upotrebljava smjernice koje se primjenjuju na pripremu nacionalnih inventara stakleničkih plinova.

6. <...>

7. Tajništvo obavještuje Stalnu skupinu na visokoj razini o svim delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 37. stavkom 6. Uredbe (EU) 2018/1999 u roku od tjedan dana od njihova donošenja. Stalna skupina na visokoj razini ovlaštena je u skladu s člankom 53. točkom (d) Ugovora o uspostavi Energetske zajednice za poduzimanje mjera za uključivanje relevantnih delegiranih akata u pravnu stečevinu Energetske zajednice.

Članak 38.

Revizija inventara

1. Tajništvo Energetske zajednice 2027. i 2032. provodi sveobuhvatnu reviziju podataka iz nacionalnih inventara koje su dostavile Ugovorne strane <...> s ciljem praćenja smanjenja emisija stakleničkih plinova Ugovornih strana ili njihova ograničenja u skladu sa <...> zakonodavstvom Energetske zajednice. Ugovorne strane u potpunosti sudjeluju u tom postupku.

2. Sveobuhvatna revizija iz stavka 1. uključuje:

- (a) kontrole radi provjere transparentnosti, točnosti, dosljednosti, usporedivosti i potpunosti dostavljenih podataka;
- (b) kontrole radi utvrđivanja slučajeva kada su podaci iz inventara pripremljeni na način koji nije u skladu sa dokumentacijom smjernica UNFCCC-a ili pravilima Energetske zajednice;
- (c) <...>
- (d) prema potrebi, izračun preostalih nužnih tehničkih ispravaka, u dogovoru s Ugovornim stranama.

3. Tajništvo obavješćuje Stalnu skupinu na visokoj razini o svim delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 38. stavkom 3. Uredbe (EU) 2018/1999 u roku od tjedan dana od njihova donošenja. Stalna skupina na visokoj razini ovlaštena je u skladu s člankom 53. točkom (d) Ugovora o uspostavi Energetske zajednice za poduzimanje mjera za uključivanje relevantnih delegiranih akata u pravnu stečevinu Energetske zajednice.

4. Tajništvo Energetske zajednice <...> utvrđuje ukupni zbroj emisija za relevantne godine koji proizlazi iz ispravljenih podataka iz inventara za svaku Ugovornu stranu po okončanju revizije <...> podataka o emisijama iz točke (c) dijela 1. Priloga V. ovoj Uredbi <...>.

5. <...>

6. <...>

Članak 39.

<...> Nacionalni sustav za politike i mjere te projekcije

1. Do 1. siječnja 2023. Ugovorne strane i Tajništvo upravljaju nacionalnim sustavima i sustavom Energetske zajednice <...> za izvješćivanje o politikama i mjerama i za izvješćivanje o projekcijama antropogenih emisija stakleničkih plinova po izvora i uklanjanja ponorima te nastoje stalno unapređivati te sustave. Ti sustavi moraju uključivati relevantna institucionalna, pravna i postupovna rješenja uspostavljena u Ugovornoj strani i u Energetskoj zajednici za ocjenjivanje politike i izradu projekcija antropogenih emisija stakleničkih plinova po izvorima i uklanjanja ponorima.

2. Ugovorne strane i Tajništvo nastoje osigurati pravodobnost, transparentnost, točnost, dosljednost, usporedivost i potpunost dostavljenih informacija o politikama i mjerama te o projekcijama antropogenih emisija stakleničkih plinova po izvorima i uklanjanja ponorima, kako je navedeno u članku 18., uključujući uporabu i primjenu podataka, metoda i modela i provedbu aktivnosti osiguranja i kontrole kvalitete i analizu osjetljivosti.

3. Tajništvo obavješćuje Stalnu skupinu na visokoj razini o svim delegiranim aktima donesenim u skladu s člankom 39. stavkom 3. Uredbe (EU) 2018/1999 u roku od tjedan dana od njihova donošenja. Stalna skupina na visokoj razini ovlaštena je u skladu s člankom 53. točkom (d) Ugovora o uspostavi Energetske zajednice za poduzimanje mjera za uključivanje relevantnih delegiranih akata u pravnu stečevinu Energetske zajednice.

Članak 40.

Uspostava i rad registara

<...>

POGLAVLJE 7.

Suradnja i potpora

Članak 41.

Suradnja između Ugovornih strana i Tajništva Energetske zajednice

1. Ugovorne strane surađuju međusobno i sa državama članicama Europske unije i Tajništvom Energetske zajednice i koordiniraju svoja djelovanja u pogledu obveza iz ove Uredbe, posebno u pogledu:

(a) postupka izrade, donošenja, priopćivanja i ocjenjivanja integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s člancima od 9. do 13.;

- (b) postupka izrade, donošenja, priopćivanja i ocjenjivanja izvješća o napretku u provedbi integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s člankom 17. i godišnjih izvješća u skladu s člankom 26.;
 - (c) postupka povezanog s preporukama [Tajništva](#) i provedbom tih preporuka u skladu s člankom 9. stavcima 2. i 3., člankom 17. stavkom 6., člankom 30. stavkom 1., člankom 31. stavkom 1. i člankom 32. stavcima 1. i 2.;
 - (d) sastavljanje inventara stakleničkih plinova [Energetske zajednice](#) i izradi izvješća o inventaru stakleničkih plinova [Energetske zajednice](#), u skladu s člankom 26. stavkom 4.;
 - (e) <...>
 - (f) <...>
 - (g) <...>
 - (h) sastavljanje približnog inventara stakleničkih plinova [Energetske zajednice](#) u skladu s člankom 26. stavkom 2.
2. [Tajništvo](#) može, na zahtjev [Ugovorne strane](#), pružiti tehničku potporu [Ugovornim stranama](#) u pogledu obveza iz ove Uredbe.

Članak 42. **Uloga Europske agencije za okoliš**

Europska agencija za okoliš, [na temelju bilateralnog dogovora](#), može pomagati [Tajništvu Energetske zajednice](#) u njegovom radu u vezi s dimenzijama dekarbonizacije i energetske učinkovitosti s ciljem usklađivanja s člancima od 15. do 21., člancima 26., 28., 29., 35., 37., 38., 39. i 41., u skladu sa svojim godišnjim programom rada. To uključuje, ovisno o zahtjevu, pomoć u pogledu:

- (a) prikupljanja informacija koje su [Ugovorne strane](#) dostavile o politikama i mjerama te o projekcijama;
- (b) provođenja postupaka osiguranja i kontrole kvalitete informacija koje su dostavile [Ugovorne strane](#) o projekcijama i politikama i mjerama;
- (c) izrade procjena ili nadopunjavanja procjena dostupnih [Tajništvu](#) za podatke o projekcijama koje [Ugovorne strane](#) nisu prijavile;
- (d) prikupljanja podataka, koji se ako je moguće uzimaju iz europske statistike i vremenski su primjereni, koji se zahtijevaju za [izvješće o provedbi](#) koje priprema [Tajništvo Energetske zajednice](#);
- (e) <...>
- (f) obavljanja postupaka osiguranja i kontrole kvalitete u pripremi inventara stakleničkih plinova [Energetske zajednice](#);
- (g) sastavljanja inventara stakleničkih plinova [Ugovornih strana](#) i pripreme izvješća o inventaru stakleničkih plinova [Ugovornih strana](#);
- (h) pripreme procjena za podatke koji nisu dostavljeni u okviru nacionalnih inventara stakleničkih plinova;
- (i) provedbe revizije iz članka 38.;
- (j) sastavljanja približnih inventara stakleničkih plinova [Energetske zajednice](#).

POGLAVLJE 8.
Završne odredbe

Članak 43.
Izvršavanje delegiranja ovlasti

<...>

Članak 44.
Odbori

Tajništvo Energetske zajednice tijesno surađuje s Odborom za energiju i klimu Energetske zajednice.

Članak 45.
Preispitivanje

<...>

Članak 46.
Izmjene Direktive 94/22/EZ

<...>

Članak 47.
Izmjene Direktive 98/70/EZ

<...>

Članak 48.
Izmjene Direktive 2009/31/EZ

<...>

Članak 49.
Izmjene Uredbe (EZ) br. 663/2009

<...>

Članak 50.
**Izmjena Uredbe (EZ) br. 715/2009, kako je prilagođena i usvojena
Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC**

U Uredbi (EZ) br. 715/2009, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC, članak 29. briše se.

Članak 51.

**Izmjene Direktive 2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena
Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC**

Direktiva 2009/73/EZ, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2011/02/MC-EnC, mijenja se kako slijedi:

1. članak 5. briše se;
2. članak 52. zamjenjuje se sljedećim:

“Članak 52.

Izvješćivanje

Tajništvo prati i ispituje primjenu ove Direktive te Ministarskom vijeću podnosi godišnje izvješće o provedbi.”.

Članak 52.

**Izmjene Direktive Vijeća 2009/119/EZ, kako je prilagođena i usvojena
Odlukom Ministarskog vijeća 2012/03/MC-EnC**

U članku 6. Direktive br. 2009/119/EZ, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2012/03/MC-EnC, stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

“2. Do 15. ožujka svake godine svaka Ugovorna strana dostavlja Tajništvu primjerak sažetka registra zaliha iz stavka 1. iz kojeg se vide barem količine i vrsta zaliha za slučaj nužde koje su uvrštene u registar na posljednji dan prethodne kalendarske godine.”.

Članak 53.

**Izmjene Direktive 2010/31/EU, kako je prilagođena i usvojena
Odlukom Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC**

Direktiva 2010/31/EU, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC, mijenja se kako slijedi:

1. članak 2.a uključuje se kako slijedi:

“Članak 2.a

Dugoročna strategija obnove

1. Svaka Ugovorna strana utvrđuje dugoročnu strategiju obnove za podupiranje obnove nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, u energetske visokoučinkovite i dekarbonizirane zgrade do 2050., olakšavajući troškovno učinkovitu pretvorbu postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Svaka dugoročna strategija obnove obuhvaća:

- (a) pregled nacionalnog fonda zgrada koji se, prema potrebi, temelji na statističkom uzorkovanju i očekivanom udjelu obnovljenih zgrada u 2020.;
- (b) utvrđivanje troškovno učinkovitih pristupa obnovi ovisno o vrsti zgrade i klimatskoj zoni, uzimajući u obzir, ako je primjenjivo, relevantne pokretačke točke u životnom ciklusu zgrade;
- (c) politike i mjere za poticanje troškovno učinkovitih dubinskih obnova zgrada, uključujući postupne dubinske obnove, i za podupiranje ciljanih troškovno

učinkovitih mjera i obnove, primjerice uvođenjem neobveznog sustava putovnica za obnovu zgrada;

- (d) pregled politika i mjera koje su usmjerene na segmente nacionalnog fonda zgrada s najgorim svojstvima, dileme suprotstavljenih interesa najmodavca i najmoprimca i nedostatke tržišta te opis relevantnih nacionalnih mjera kojima se doprinosi ublažavanju energetske siromaštva;
- (e) politike i mjere usmjerene na sve zgrade javnog sektora;
- (f) pregled nacionalnih inicijativa za promicanje pametnih tehnologija i dobro povezanih zgrada i zajednica kao i vještina i obrazovanja u građevinskom sektoru i sektoru energetske učinkovitosti; i
- (g) na dokazima utemeljenu procjenu očekivanih ušteda energije i širih koristi, kao što su one povezane sa zdravljem, sigurnošću i kvalitetom zraka.

2. Svaka Ugovorna strana u okviru svoje dugoročne strategije obnove utvrđuje plan s mjerama i mjerljivim pokazateljima napretka utvrđenima na domaćoj razini s obzirom na dugoročni cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova u Uniji za 80-95% do 2050. u usporedbi s 1990., kako bi se osigurao energetske visokoučinkovit i dekarboniziran nacionalni fond zgrada i kako bi se olakšalo troškovno učinkovitu pretvorbu postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Plan sadržava okvirne relevantne ključne točke za 2030., 2040. i 2050. te se u njemu navodi kako će se njima doprinijeti postizanju ciljeva Energetske zajednice u pogledu energetske učinkovitosti u skladu s Direktivom 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC.

3. S ciljem potpore mobilizaciji ulaganja u obnovu koja je potrebna za postizanje ciljeva iz stavka 1. Ugovorne strane olakšavaju pristup odgovarajućim mehanizmima za:

- (a) agregiranje projekata, među ostalim putem platformi ili skupina za ulaganja i konzorcija malih i srednjih poduzeća, kako bi se investitorima omogućio pristup i osigurala rješenja u paketu za potencijalne klijente;
- (b) smanjenje percipiranog rizika zahvata u području energetske učinkovitosti za investitore i privatni sektor;
- (c) upotrebu javnih sredstava za povećanje potencijala dodatnog ulaganja privatnog sektora ili rješavanje specifičnih nedostataka tržišta;
- (d) usmjeravanje ulaganja u energetske učinkovite fondove zgrada javnog sektora, u skladu sa smjericama Eurostata; i
- (e) pristupačne i transparentne savjetodavne alate, poput jedinstvenih kontaktnih točaka (*one-stop-shops*) za potrošače i savjetodavnih službi u području energije, o relevantnim energetske obnovama i financijskim instrumentima.

4. Tajništvo Energetske zajednice prikuplja i prosljeđuje, barem javnim tijelima, najbolje prakse u pogledu uspješnih javnih i privatnih programa financiranja energetske obnove te informacije o programima agregiranja malih projekata energetske obnove. Tajništvo Energetske zajednice utvrđuje i prosljeđuje najbolje prakse u pogledu financijskih poticaja za obnovu iz perspektive potrošača, uzimajući u obzir razlike među Ugovornim stranama u pogledu troškovne učinkovitosti.

5. S ciljem potpore izradi svoje dugoročne strategije obnove svaka Ugovorna strana provodi javno savjetovanje o svojoj dugoročnoj strategiji obnove prije nego što će je podnijeti Tajništvu Energetske zajednice. Svaka Ugovorna strana svojoj dugoročnoj

strategiji obnove prilaže sažetak rezultata javnog savjetovanja. Svaka Ugovorna strana utvrđuje modalitete uključivog savjetovanja tijekom provedbe svoje dugoročne strategije obnove.

6. Svaka Ugovorna strana svojoj dugoročnoj strategiji obnove prilaže pojedinosti o provedbi svoje najnovije dugoročne strategije obnove, među ostalim o planiranim politikama i mjerama.

7. Svaka Ugovorna strana može upotrebljavati svoju dugoročnu strategiju obnove kako bi odgovorile na pitanja zaštite od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnošću koji utječu na energetske obnove i životni vijek zgrada.

8. Svaka dugoročna strategiju obnove Ugovorne strane dostavlja se Tajništvu Energetske zajednice kao dio njezinog konačnog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana iz članka 3. Uredbe (EU) 2018/1999, kako je uključena u Energetsku zajednicu. Odstupajući od članka 3. stavka 1. te Uredbe, prva dugoročna strategija obnove iz stavka 1. ovog članka podnosi se Tajništvu do 10. ožujka 2023.”

2. u članku 5. stavku 2. drugom podstavku rečenica “To se izvješće može uključiti u planove djelovanja u vezi s energetsom učinkovitosti iz članka 14. stavka 2. Direktive 2006/32/EZ.” briše se;

3. u članku 9. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

“5. U okviru svojeg izvješća o provedbi <...> Tajništvo svake četiri godine izvješćuje Ministarsko vijeće o napretku koji su Ugovorne strane postigle u povećavanju broja zgrada gotovo nulte energije. Tajništvo na temelju tih dostavljenih informacija prema potrebi izrađuje plan djelovanja i predlaže preporuke i mjere u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2018/1999, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC, za povećanje broja tih zgrada i potiče primjenu najbolje prakse za troškovno učinkovitu pretvorbu postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije.”;

4. u članku 10. stavci 2. i 3. brišu se;

5. u članku 14. stavku 4., treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

“Takvo se izvješće podnosi Tajništvu kao dio integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova Ugovornih strana iz članka 3. Uredbe (EU) 2018/1999, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC.”;

6. U članku 15. stavku 4. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

“Takvo se izvješće podnosi Tajništvu kao dio integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova Ugovornih strana iz članka 3. Uredbe (EU) 2018/1999, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC.”.

Članak 54.

Izmjene Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC

Direktiva 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC, mijenja se kako slijedi:

1. članak 4. briše se;
2. u članku 18. stavku 1. točka (e) briše se;
3. članak 24. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavci 1., 3.<...> i 11. brišu se;
 - (b) stavak 2. briše se;
4. Prilog XIV. briše se.

Članak 55.
Izmjena Direktive 2013/30/EU

<...>

Članak 56.
Izmjene Direktive (EU) 2015/652

<...>

Članak 57.
Stavljanje izvan snage

<...>

Članak 58.
Prijelazne odredbe

<...>

Članak 59.
Stupanje na snagu⁵

Ova Uredba stupa na snagu danom donošenja Odluke Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC [30. studenog 2021.] i upućena je Ugovornim stranama i institucijama Energetske zajednice.

Članak 2. Odluke 2021/14/MC-EnC
Rokovi prijenosa i provedbe

1. Svaka Ugovorna strana stavlja na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s [...] Uredbom (EU) 2018/1999 do 31. prosinca 2022.
2. Nakon prijenosa, Ugovorne strane o tome odmah obavješćuju Tajništvo Energetske zajednice i Tajništvu Energetske zajednice dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Odluka.

⁵ Ovdje navedeni tekst odgovara članku 10. Odluke Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC.

PRILOG I.

OPĆI OKVIR ZA INTEGRIRANE NACIONALNE ENERGETSKE I KLIMATSKE PLANOVE

Dio 1. Opći okvir

ODJELJAK A: NACIONALNI PLAN

1. PREGLED I POTUPAK ZA DONOŠENJE PLANA

1.1. Sažetak

- i. Politički, gospodarski, okolišni i socijalni kontekst plana
- ii. Strategija koja se odnosi na pet dimenzija energetske unije
- iii. Tablični prikaz ključnih ciljeva, politika i mjera plana

1.2. Pregled trenutnog stanja u pogledu politika

- i. Nacionalni energetski sustav i energetski sustav [Energetske zajednice](#) te kontekst politika nacionalnog plana
- ii. Trenutačne energetske i klimatske politike i mjere koje se odnose na pet dimenzija energetske unije
- iii. Ključna pitanja od prekogranične važnosti
- iv. Administrativne strukture za provedbu nacionalnih energetskih i klimatskih politika

1.3. Savjetovanja i sudjelovanje nacionalnih subjekata i subjekata [Energetske zajednice](#) te ishod savjetovanja

- i. Sudjelovanje nacionalnog parlamenta
- ii. Sudjelovanje lokalnih i regionalnih tijela
- iii. Savjetovanja s dionicima, uključujući socijalne partnere, te uključenost civilnog društva i šire javnosti
- iv. Savjetovanje s drugim [Ugovornim stranama i državama članicama Europske unije](#)
- v. Iterativni postupak s [Tajništvom](#)

1.4. Regionalna suradnja u izradi plana

- i. Elementi koji podliježu zajedničkom ili koordiniranom planiranju s drugim [Ugovornim stranama i državama članicama Europske unije](#)
- ii. Objašnjenje u pogledu toga kako se u planu razmatra regionalna suradnja

2. NACIONALNI CILJEVI

2.1. Dimenzija: dekarbonizacija

2.1.1. Emisije i uklanjanja stakleničkih plinova ⁽⁶⁾

- i. Elementi iz članka 4. točke (a) podtočke 1.
- ii. prema potrebi, drugi nacionalni ciljevi koji su u skladu s Pariškim sporazumom i postojećim dugoročnim strategijama; prema potrebi za doprinos dugoročnoj obvezi [Ugovornih strana](#) u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova, drugi ciljevi, uključujući sektorske ciljeve i ciljeve prilagodbe, ako su dostupni

2.1.2. Energija iz obnovljivih izvora

- i. Elementi iz članka 4. točke (a) podtočke 2.

⁽⁶⁾ Potrebno osigurati usklađenost s dugoročnim strategijama u skladu s člankom 15.

- ii. Procijenjene putanje za sektorski udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj potrošnji energije od 2025. do 2030. u elektroenergetskom sektoru, sektoru grijanja i hlađenja i prometnom sektoru;
- iii. Procijenjene putanje tehnologija za dobivanje energije iz obnovljivih izvora, koju Ugovorne strane planiraju upotrijebiti kako bi ostvarile ukupne i sektorske putanje za energiju iz obnovljivih izvora od 2025. do 2030., uključujući očekivanu konačnu bruto potrošnju energije po tehnologiji i sektoru izraženu u Mtoe i ukupni planirani instalirani kapacitet (rašćlanjen na nove i obnovljene kapacitete) po tehnologiji i sektoru izražen u MW
- iv. Procijenjene putanje potražnje za bioenergijom, raščlanjene na toplinsku i električnu energiju te promet, i putanje opskrbe biomasom po sirovini i podrijetlu (razlikovanje između domaće proizvodnje i uvoza). Za šumsku biomasu, ocjena njezina izvora i utjecaja na ponor u LULUCF;
- v. Ako je primjenjivo, druge nacionalne putanje i ciljeve, uključujući dugoročne i sektorske (npr. udio obnovljive energije u centraliziranom grijanju, upotreba obnovljive energije u zgradama, obnovljiva energija koju su proizveli gradovi, zajednice obnovljive energije i potrošači vlastite obnovljive energije, energija dobivena iz mulja dobivenog obradom otpadnih voda)

2.2. Dimenzija: energetska učinkovitost

- i. Elementi iz članka 4. točke (b)
- ii. Okvirne ključne etape za 2030., 2040. i 2050., mjerljivi pokazatelji napretka utvrđeni na domaćoj razini, procjena očekivanih ušteda i koristi utemeljena na dokazima, i njihovi doprinosi ciljevima energetske učinkovitosti Unije kako su uključeni u planove utvrđene u strategijama za dugoročnu obnovu nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada (javnih i privatnih), u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC
- iii. Ako je primjenjivo, drugi nacionalni ciljevi, uključujući dugoročne ciljeve ili strategije i sektorske ciljeve, i nacionalni ciljevi u područjima kao što su energetska učinkovitost u prometnom sektoru i energetska učinkovitost u odnosu na grijanje i hlađenje

2.3. Dimenzija: energetska sigurnost

- i. Elementi iz članka 4. točke (c)
- ii. Nacionalni ciljevi u vezi s povećanjem: diversifikacije izvora energije i opskrbe iz trećih zemalja u svrhu povećanja otpornosti regionalnih i nacionalnih energetske sustava
- iii. Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi u pogledu smanjenja ovisnosti o energiji uvezenoj iz trećih zemalja, u svrhu povećanja otpornosti nacionalnih i regionalnih energetske sustava
- iv. Nacionalni ciljevi u vezi s povećanjem fleksibilnosti nacionalnog energetske sustava, osobito u pogledu uporabe domaćih izvora energije, upravljanjem potražnjom i skladištenjem energije

2.4. Dimenzija: unutarnje energetske tržište

2.4.1. Elektroenergetska međupovezivost

- i. Razina elektroenergetske međupovezivosti koju Ugovorna strana planira ostvariti 2030. u skladu s člankom 4. točkom (d) podtočkom 1., <...> sa strategijom u okviru koje se razina od 2025. nadalje utvrđuje u bliskoj suradnji s dotičnim Ugovornim stranama i/ili državama članicama Europske unije, uzimajući u obzir cilj međupovezanosti <...> do 2020. i sljedeće pokazatelje hitnosti djelovanja:
 - (1) razliku u cijenama na veleprodajnom tržištu koja premašuje indikativni prag od 2 EUR/MWh između Ugovornih strana i/ili država članica Europske unije, regija ili zona trgovanja;
 - (2) nazivni kapacitet prijenosa spojnih vodova ispod 30% vršnog opterećenja;
 - (3) nazivni kapacitet prijenosa spojnih vodova ispod 30% ugrađenog kapaciteta proizvodnje iz obnovljivih izvora.

Za svaki novi spojni vod mora se provesti analiza troškova i koristi u odnosu na socioekonomske i okolišne aspekte, a može se realizirati samo ako su moguće koristi veće od troškova.

2.4.2. Infrastruktura za prijenos energije

- i. Ključni projekti za prijenos električne energije i transport plina i, prema potrebi, projekti modernizacije, koji su potrebni za ostvarivanje ciljeva u okviru pet dimenzija Strategije energetske unije
- ii. Ako je primjenjivo, glavni infrastrukturni projekti koji su predviđeni, osim projekata od interesa Energetske zajednice (PECI) i projekata od uzajamnog interesa (PMI) ⁽⁷⁾

2.4.3. Integracija tržišta

- i. Nacionalni ciljevi povezani s drugim aspektima unutarnjeg energetskeg tržišta, poput povećanja fleksibilnosti sustava, osobito u vezi s promicanjem tržišnih cijena električne energije u skladu s relevantnim sektorskim pravom, integracije tržišta i uparivanja s ciljem nastojanja da se poveća utrzivi kapacitet postojećih spojnih vodova, pametnih mreža, agregacije, upravljanja potražnjom, skladištenja, distribuirane proizvodnje energije, mehanizama za otpremu, ponovnu otpremu i ograničavanje usluge i cjenovnih signala u stvarnom vremenu, uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva.
- ii. Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi povezani s nediskriminatornim sudjelovanjem obnovljivih izvora energije, upravljanjem potrošnjom i skladištenjem, među ostalim putem agregacije, na svim energetskeg tržištima, uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva
- iii. Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi u pogledu osiguranja da potrošači sudjeluju u energetskeg sustavu te da imaju koristi od vlastite proizvodnje i novih tehnologija, uključujući pametna brojila;
- iv. Nacionalni ciljevi u pogledu osiguranja adekvatnosti elektroenergetskeg sustava kao i u pogledu fleksibilnosti elektroenergetskeg sustava s obzirom na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva
- v. Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi za zaštitu potrošača energije i poboljšanje konkurentnosti na maloprodajnom tržištu elektroenergetskeg sektora

2.4.4. Energetske siromaštvo

Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi u pogledu energetskeg siromaštva, uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva

2.5. Dimenzija: istraživanje, inovacije i konkurentnost

- i. Nacionalni ciljevi i ciljevi za financiranje javnih i, ako je primjenjivo, privatnih istraživanja i inovacija povezanih s energetskeg unijom, uključujući, ako je primjenjivo, vremenski okvir za ostvarenje ciljeva
- ii. Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi za 2050. povezani s promicanjem tehnologija čiste energije i, prema potrebi, nacionalni ciljevi koji uključuju dugoročne ciljeve (2050.) za korištenje niskougljičnih tehnologija, uključujući ciljeve za dekarbonizaciju energetskeg intenzivnih industrijskeg sektora i industrijskeg sektora s visokom razinom emisija ugljika i, ako je primjenjivo, ciljeve u pogledu infrastrukture za skladištenje i transport ugljika.
- iii. Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi u pogledu konkurentnosti

3. POLITIKE I MJERE

3.1. Dimenzija: dekarbonizacija

3.1.1. Emisije stakleničkeg plinova i uklanjanja stakleničkeg plinova

- i. Politike i mjere za ostvarivanje cilja za cijelo gospodarstvo <...>, kojima su obuhvaćeni svi ključni sektori koji proizvode velike emisije i sektori za jačanje uklanjanja emisija, uz izglede u pogledu dugoročne vizije i dugoročnog cilja da se postane gospodarstvo s niskim emisijama i da se ostvari ravnoteža između emisija i uklanjanja u skladu s Pariškim sporazumom.
- ii. Ako je relevantno, regionalna suradnja u ovom području.

⁽⁷⁾ U skladu s Uredbom (EU) br. 347/2013, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskeg vijeća 2015/09/MC-EnC.

- iii. Ne dovodeći u pitanje primjenjivost pravila o državnoj potpori, financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini <...>, ako je primjenjivo
- iv. Razvoj instrumenata za određivanje cijena ugljika i, prema potrebi, izvješće o funkcioniranju tržišta ugljika ili bilo kojih instrumenata za određivanje cijena ugljika;

3.1.2. Energija iz obnovljivih izvora

- i. Politike i mjere za ostvarivanje nacionalnog doprinosa obvezujućem cilju [Energetske zajednice](#) za 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora i putanja iz članka 4. točke (a) podtočke 2. i, ako je primjenjivo i dostupno, elemenata iz točke 2.1.2. ovog Priloga, uključujući mjere specifične za sektor i mjere specifične za tehnologiju ⁽⁸⁾
- ii. Ako je relevantno, posebne mjere za regionalnu suradnju, te, kao mogućnost, procijenjeni višak proizvodnje energije iz obnovljivih izvora koji bi se mogao prenijeti na druge [Ugovorne strane i/ili države članice Europske unije](#) kako bi se ostvario nacionalni doprinos i putanje iz točke 2.1.2.
- iii. Posebne mjere za financijsku potporu, ako je primjenjivo, uključujući potporu Unije i uporabu sredstava Unije, za promicanje proizvodnje i uporabe energije iz obnovljivih izvora u elektroenergetici, grijanju, hlađenju i prometu
- iv. Ako je primjenjivo, procjena potpore za električnu energiju iz obnovljivih izvora koju [Ugovorne strane](#) trebaju provesti u skladu s člankom 6. stavkom 4. Direktive (EU) 2018/2001, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC](#)
- v. Posebne mjere za uvođenje jedne ili više kontaktnih točaka, racionalizaciju administrativnih postupaka, davanje informacija i osposobljavanje te lakše prihvaćanje ugovora o kupnji energije

Sažetak politika i mjera na temelju poticajnog okvira koji [Ugovorne strane](#) moraju uspostaviti na temelju članka 21. stavka 6. i članka 22. stavka 5. Direktive (EU) 2018/2001, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC](#), kako bi se potaknuo i olakšao razvoj vlastite potrošnje i zajednica obnovljive energije

- vi. Ocjena potrebe za izgradnjom nove infrastrukture za centralizirano grijanje i hlađenje proizvedeno iz obnovljivih izvora
- vii. Ako je primjenjivo, posebne mjere za poticanje uporabe energije iz biomase, posebno za dobivanje nove biomase pritom uzimajući u obzir:
 - raspoloživost biomase, uključujući održivu biomasu: domaći potencijal i uvoz iz trećih zemalja
 - druge uporabe biomase u drugim sektorima (sektori poljoprivrede i šumarstva); kao i mjere za održivost proizvodnje i uporabe biomase

3.1.3. Ostali elementi dimenzije

- i. <...>
- ii. Politike i mjere za ostvarivanje drugih nacionalnih ciljeva, ako je primjenjivo
- iii. Politike i mjere za postizanje mobilnosti s niskom razinom emisije (uključujući elektrifikaciju prometa)
- iv. Ako je primjenjivo, nacionalne politike, rokovi i mjere planirane radi postupnog ukidanja energetske subvencije, posebno za fosilna goriva

3.2. Dimenzija: energetska učinkovitost

Planirane politike, mjere i programi za ostvarivanje okvirnog nacionalnog cilja povećanja doprinosa za energetske učinkovitost za 2030., kao i drugih ciljeva iz točke 2.2., uključujući planirane mjere i instrumente (i one financijske prirode) za promicanje energetske svojstava zgrada, osobito u pogledu sljedećeg:

⁽⁸⁾ Pri planiranju tih mjera [Ugovorne strane](#) uzimaju u obzir kraj životnog vijeka postojećih instalacija i potencijal za obnavljanje postojećih kapaciteta.

- i. Sustavi obveze energetske učinkovitosti i alternativnih mjera politika iz članaka 7.a i 7.b i članka 20. stavka 6. Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#), i koji će se pripremiti u skladu s Prilogom III. ovoj Uredbi
 - ii. Dugoročne strategije za obnovu nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, uključujući politike, mjere i djelovanja za poticanje troškovno učinkovitih velikih obnova, politika i djelovanja usmjerenih na segmente nacionalnog fonda zgrada s najlošijim učinkom, u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#)
 - iii. Opis politika i mjera za poticanje energetske usluga u javnom sektoru i mjera za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka koje onemogućuju prihvaćanje ugovora o energetske učinku i drugih modela usluga energetske učinkovitosti ⁽⁹⁾
 - iv. Druge planirane politike, mjere i programi za ostvarivanje okvirnog nacionalnog cilja povećanja doprinosa za energetske učinkovitost za 2030., kao i drugi ciljevi iz točke 2.2. (primjerice mjere kojima se postiže da javne zgrade i energetske učinkovite javna nabava budu uzor, mjere za promicanje energetske pregleda i sustava gospodarenja energijom ⁽¹⁰⁾, informiranje potrošača i mjere osposobljavanja¹¹ te druge mjere za promicanje energetske učinkovitosti ⁽¹²⁾)
 - v. Ako je primjenjivo, opis politika i mjera za promicanje uloge lokalnih energetske zajednica pri davanju doprinosa provedbi politika i mjera iz podtočaka i., ii., iii. i iv.
 - vi. Opis mjera za utvrđivanje mjera kojima je cilj iskorištavanje potencijala za povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture za plin i električnu energiju ⁽¹³⁾
 - vii. Regionalna suradnja u ovom području, ako je primjenjivo
 - viii. Financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini <...>
- 3.3. Dimenzija: energetska sigurnost ⁽¹⁴⁾
- i. Politike i mjere koje se odnose na elemente iz točke 2.3. ⁽¹⁵⁾
 - ii. Regionalna suradnja u ovom području
 - iii. Financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini <...>, ako je primjenjivo.
- 3.4. Dimenzija: unutarnje energetske tržište ⁽¹⁶⁾
- 3.4.1. Elektroenergetska infrastruktura
- i. Politike i mjere za ostvarivanje ciljane razine međupovezivosti iz članka 4. točke (d)
 - ii. Regionalna suradnja u ovom području ⁽¹⁷⁾
 - iii. Financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini <...>, ako je primjenjivo
- 3.4.2. Infrastruktura za prijenos energije
- i. Politike i mjere koje se odnose na elemente iz točke 2.4.2., uključujući, ako je primjenjivo, posebne mjere za omogućavanje provedbe projekata od [interesa Energetske zajednice \(PECI\)](#), [projekata od uzajamnog interesa](#) i drugih ključnih infrastrukturnih projekata

⁽⁹⁾ U skladu s člankom 18. Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#).

⁽¹⁰⁾ U skladu s člankom 8. Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#).

⁽¹¹⁾ U skladu s člankom 12. i člankom 17. Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#).

⁽¹²⁾ U skladu s člankom 19. Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#).

⁽¹³⁾ U skladu s člankom 15. stavkom 2. Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#).

⁽¹⁴⁾ Politike i mjere odraz su načela “energetska učinkovitost na prvom mjestu”.

⁽¹⁵⁾ Osigurava se usklađenost s planovima prevencije i interventnim planovima na temelju Uredbe (EU) 2017/1938, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/15/MC-EnC](#), kao i planovima pripravnosti u slučaju rizika na temelju Uredbe (EU) 2019/941, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#).

⁽¹⁶⁾ Politike i mjere odraz su načela “energetska učinkovitost na prvom mjestu”.

⁽¹⁷⁾ Osim regionalnih skupina za projekte od zajedničkog interesa, uspostavljenih na temelju Uredbe (EU) br. 347/2013, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2015/09/MC-EnC](#).

- ii. Regionalna suradnja u ovom području ⁽¹⁸⁾
 - iii. Financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini <...>, ako je primjenjivo.
- 3.4.3. Integracija tržišta
- i. Politike i mjere koje se odnose na elemente iz točke 2.4.3.
 - ii. Mjere za povećanje fleksibilnosti energetskeg sustava s obzirom na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora kao što su pametne mreže, agregacija, upravljanje potražnjom, skladištenje, distribuirana proizvodnja energije, mehanizmi za otpremu, ponovnu otpremu i ograničavanje usluge i cjenovni signali u stvarnom vremenu, uključujući uvođenje unutardnevnog uparivanja tržišta i prekograničnih tržišta uravnoteženja
 - iii. Ako je primjenjivo, mjere za jamčenje nediskriminatornog sudjelovanja obnovljivih izvora energije, upravljanja potrošnjom i skladištenja, među ostalim putem agregacije, na svim energetskegim tržištima
 - iv. Politike i mjere za zaštitu potrošača, osobito ranjivih i, ako je primjenjivo, energetske siromašnih potrošača, i mjere za jačanje konkurentnosti i neograničenog tržišnog natjecanja na maloprodajnom energetskegim tržištu
 - v. Opis mjera za omogućavanje i razvijanje upravljanja potrošnjom, uključujući one koje se odnose na tarife za poticanje dinamičnog određivanja cijena ⁽¹⁹⁾
- 3.4.4. Energetske siromaštvo
- i. Ako je primjenjivo, politike i mjere za ostvarivanje ciljeva iz točke 2.4.4.
- 3.5. Dimenzija: istraživanje, inovacije i konkurentnost
- i. Politike i mjere povezane s elementima iz točke 2.5.
 - ii. Ako je primjenjivo, suradnja s drugim [Ugovornim stranama i državama članicama Europske unije](#) u ovom području <...>
 - iii. Financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini <...>, ako je primjenjivo.

ODJELJAK B: ANALITIČKA OSNOVA ⁽²⁰⁾

4. TRENUTAČNO STANJE I PROJEKCIJE NA TEMELJU POSTOJEĆIH POLITIKA I MJERA ⁽²¹⁾
- 4.1. Predviđeni razvoj glavnih egzogenih čimbenika koji utječu na energetske sustav i trendove u pogledu emisija stakleničkih plinova
- i. Makroekonomske prognoze (BDP i rast stanovništva)
 - ii. Sektorske promjene za koje se očekuje da će utjecati na energetske sustav i emisije stakleničkih plinova
 - iii. Globalni energetske trendovi, međunarodne cijene fosilnih goriva, cijena ugljika u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama
 - iv. Promjene u trošku tehnologije
- 4.2. Dimenzija: dekarbonizacija
- 4.2.1. Emisije i uklanjanja stakleničkih plinova

⁽¹⁸⁾ Osim regionalnih skupina za projekte od zajedničkog interesa, uspostavljenih na temelju Uredbe (EU) br. 347/2013, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2015/09/MC-EnC.

⁽¹⁹⁾ U skladu s člankom 15. stavkom 8. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC.

⁽²⁰⁾ Vidi dio 2. radi detaljnog popisa parametara i varijabli koje se trebaju navesti u odjeljku B Plana.

⁽²¹⁾ Trenutačna situacija odraz je datuma podnošenja nacionalnog plana (ili posljednjeg dostupnog datuma). Postojeće politike i mjere obuhvaćaju provedene i donesene politike i mjere. Donesene politike i mjere su one za koje je do datuma podnošenja nacionalnog plana donesena službena odluka vlade i za koje postoji jasna predanost u pogledu nastavka provedbe. Provedene politike i mjere su one na koje se na datum podnošenja integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskeg plana ili integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskeg izvješća o napretku odnosi jedno ili više od sljedećeg: nacionalno zakonodavstvo je na snazi, uspostavljeni su dobrovoljni sporazumi, dodijeljena su financijska sredstva, mobilizirani su ljudski resursi.

- i. Trendovi u trenutačnim emisijama i uklanjanjima stakleničkih plinova u [gospodarstvu <...>](#) i različitim sektorima
 - ii. Projekcije sektorskih kretanja uz postojeće nacionalne politike i mjere te politike i mjere [Energetske zajednice i Europske unije](#) barem do 2040. (uključujući projekcije za 2030.)
- 4.2.2. Energija iz obnovljivih izvora
- i. Trenutačni udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije i u različitim sektorima (grijanje i hlađenje, električna energija i promet) kao i po tehnologiji u svakom od tih sektora
 - ii. Okvirne projekcije kretanja uz postojeće politike do 2030. (s izgledima za 2040.)
- 4.3. Dimenzija: energetska učinkovitost
- i. Trenutačna primarna i konačna potrošnja energije u gospodarstvu i po sektoru (uključujući industrijski, stambeni, uslužni i prometni)
 - ii. Trenutačni potencijal za primjenu visokoučinkovite kogeneracije i učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja ⁽²²⁾
 - iii. Projekcije koje u obzir uzimaju postojeće politike, mjere i programe energetske učinkovitosti, kako su opisani u točki 1.2. podtočki ii., za potrošnju primarne energije i krajnju potrošnju energije za svaki sektor barem do 2040. (uključujući projekcije za 2030.) ⁽²³⁾
 - iv. Troškovno učinkovite razine minimalnih zahtjeva u pogledu energetske učinkovitosti proizašle iz nacionalnih izračuna, u skladu s člankom 5. Direktive 2010/31/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#).
- 4.4. Dimenzija: energetska sigurnost
- i. Trenutačna mješavina energetskih izvora, domaći izvori energije, ovisnost o uvezenoj energiji, uključujući relevantne rizike
 - ii. Projekcije kretanja uz postojeće politike i mjere barem do 2040. (uključujući projekcije za 2030.)
- 4.5. Dimenzija: unutarnje energetske tržište
- 4.5.1. Elektroenergetska međupovezivost
- i. Trenutačna razina međupovezanosti i glavni spojni vodovi ⁽²⁴⁾
 - ii. Projekcije u pogledu zahtjeva za povećanjem broja spojnih vodova (uključujući projekcije za 2030.) ⁽²⁵⁾
- 4.5.2. Infrastruktura za prijenos energije
- i. Ključne osobine postojeće infrastrukture za prijenos električne energije i plina ⁽²⁶⁾
 - ii. Projekcije u pogledu zahtjeva za širenjem mreže barem do 2040. (uključujući projekcije za 2030.) ⁽²⁷⁾
- 4.5.3. Tržišta električne energije i plina, cijene energije
- i. Trenutačno stanje na tržištima električne energije i plina, uključujući cijene energije
 - ii. Projekcije kretanja uz postojeće politike i mjere barem do 2040. (uključujući projekcije za 2030.)
- 4.6. Dimenzija: istraživanje, inovacije i konkurentnost

⁽²²⁾ U skladu s člankom 14. stavkom 1. Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#).

⁽²³⁾ Ta referentna uobičajena projekcija temelj je za ciljanu konačnu potrošnju energije i potrošnju primarne energije za 2030. koja je opisana u točki 2.3. i za pretvorbene faktore.

⁽²⁴⁾ Pozivajući se na preglede postojeće infrastrukture za prijenos, koje su obavili operatori prijenosnih sustava.

⁽²⁵⁾ Pozivajući se na nacionalne planove za razvoj mreže i regionalne planove ulaganja koje su pripremili operatori prijenosnih sustava.

⁽²⁶⁾ Pozivajući se na preglede postojeće infrastrukture za prijenos, koje su obavili operatori prijenosnih sustava.

⁽²⁷⁾ Pozivajući se na nacionalne planove za razvoj mreže i regionalne planove ulaganja koje su pripremili operatori prijenosnih sustava.

- i. Trenutačno stanje niskougličnih tehnologija i, u mjeri u kojoj je to moguće, njihov položaj na globalnom tržištu (ovu analizu trebalo bi napraviti na [regionalnoj](#) ili na globalnoj razini)
 - ii. Trenutačna razina javne i, ako je dostupno, privatne potrošnje za istraživanja i inovacije u području niskougličnih tehnologija, trenutačni broj patenata i trenutačni broj istraživača
 - iii. Raščlamba tekućih cjenovnih elemenata koji čine tri cjenovne komponente (energija, mreža te porezi i pristojbe)
 - iv. Opis energetske subvencije, uključujući za fosilna goriva
5. OCJENA UČINAKA PLANIRANIH POLITIKA I MJERA ⁽²⁸⁾
- 5.1. Učinci planiranih politika i mjera opisanih u točki 3. o energetske sustavu i emisijama stakleničkih plinova i uklanjanju stakleničkih plinova, uključujući usporedbu s projekcijama na temelju postojećih politika i mjera (kako su opisane u točki 4.).
- i. Projekcije razvoja energetske sustava te emisija stakleničkih plinova i njihova uklanjanja kao i učinak provedbe [Direktive 2001/80/EZ](#), kako je prilagođena i usvojena [Odlukom Ministarskog vijeća 2013/05/MC-EnC](#), izmijenjene [Odlukom 2015/07/MC-EnC](#), i [Direktive 2010/75/EU](#), kako je prilagođena i usvojena [Odlukom Ministarskog vijeća 2013/06/MC-EnC](#), izmijenjene [Odlukom 2015/06/MC-EnC](#), s posebnim osvrtom na ograničeno odstupanje životnog vijeka.
 - ii. Procjena međudjelovanja politika (međudjelovanje između postojećih i planiranih politika i mjera u okviru jedne dimenzije i međudjelovanje između postojećih i planiranih politika i mjera različitih dimenzija) barem do posljednje godine razdoblja obuhvaćenog planom, posebno kako bi se u potpunosti razumio učinak politika energetske učinkovitosti/uštede energije na utvrđivanje veličine energetske sustava te smanjio rizik od izgubljenih investicija u području opskrbe energijom
 - iii. Procjena interakcija između postojećih politika i mjera te planiranih politika i mjera, kao i između tih politika i mjera te politike [Energetske zajednice](#) u području klime i energije
- 5.2. Makroekonomski i, u mjeri u kojoj je to moguće, zdravstveni i okolišni učinci, učinci u pogledu zapošljavanja i obrazovanja, socijalni učinci i učinci na vještine (u smislu troškova i koristi, kao i ekonomičnosti) planiranih politika i mjera opisanih u točki 3. barem do posljednje godine razdoblja obuhvaćenog planom, uključujući usporedbu s projekcijama nastalim na temelju postojećih politika i mjera
- 5.3. Pregled potrebnih ulaganja
- i. postojeći tokovi ulaganja i predviđanja budućih ulaganja u odnosu na planirane politike i mjere
 - ii. čimbenici rizika sektora ili tržišta ili prepreke u nacionalnom ili regionalnom kontekstu;
 - iii. analiza dodatne potpore javnih financija ili izvora za popunjavanje nedostataka utvrđenih u okviru podtočke ii.
- 5.4. Učinci planiranih politika i mjera opisanih u točki 3. na druge [Ugovorne strane i/ili države članice Europske unije](#) i na regionalnu suradnju barem do posljednje godine razdoblja obuhvaćenog planom, uključujući usporedbu s projekcijama nastalim na temelju postojećih politika i mjera
- i. U mjeri u kojoj je to moguće, učinci na energetske sustav susjednih i drugih [Ugovornih strana i/ili država članica Europske unije](#) u regiji
 - ii. Učinci na cijene energije, komunalne usluge i integraciju energetske tržišta
 - iii. Ako je relevantno, učinci na regionalnu suradnju

⁽²⁸⁾ Planirane politike i mjere su mogućnosti o kojima se raspravlja i za koje postoji realna šansa da će biti donesene i provedene nakon datuma podnošenja nacionalnog plana. Prema tome, nastalim projekcijama iz točke 5.1. točke i. nisu obuhvaćene samo provedene i donesene politike i mjere (projekcije uz postojeće politike i mjere), nego i planirane politike i mjere.

Dio 2.

Popis parametara i varijabli koje treba navesti u odjeljku B nacionalnih planova ⁽²⁹⁾ ⁽³⁰⁾ ⁽³¹⁾ ⁽³²⁾

Sljedeće parametre, varijable, energetske ravnoteže i pokazatelje treba navesti u odjeljku B nacionalnih planova pod naslovom "Analitička baza", ako se upotrebljavaju:

1. Opći parametri i varijable
 - (1) Broj stanovnika [u milijunima]
 - (2) BDP [u milijunima eura]
 - (3) Sektorska bruto dodana vrijednost (uključujući glavne industrijske sektore, građevinski, uslužni i poljoprivredni sektor) [u milijunima eura]
 - (4) Broj kućanstava [u tisućama]
 - (5) Veličina kućanstava [broj stanara po kućanstvu]
 - (6) Raspoloživi dohodak kućanstva [u eurima]
 - (7) Broj putničkih kilometara (pkm): u svim načinima prijevoza, tj. raščlanjeni na cestovni (ako je moguće, razdvojiti automobile i autobuse), željeznički i zračni promet i unutrašnju plovidbu (prema potrebi) [u milijunima pkm]
 - (8) Prijevoz robe u tonskim kilometrima (tkm): svi načini prijevoza osim međunarodnog pomorskog prijevoza, tj. raščlanjeni na cestovni, željeznički i zračni promet i unutrašnju plovidbu (plovidba unutrašnjim plovnim putovima i nacionalna pomorska plovidba) [u milijunima tkm]
 - (9) Međunarodne uvozne cijene nafte, plina i ugljena [EUR/GJ ili EUR/toe] na temelju preporuka Komisije
 - (10) Cijena ugljika
 - (11) Pretpostavke u pogledu deviznog tečaja eura i američkog dolara (ako je primjenjivo) [EUR/valuta i USD/valuta]
 - (12) Broj dana u sezoni grijanja (HDD)
 - (13) Broj dana u sezoni hlađenja (CDD)
 - (14) Pretpostavke u pogledu troškova tehnologije upotrijebljene u modelima za glavne relevantne tehnologije
2. Energetske ravnoteže i pokazatelji
 - 2.1. Opskrba energijom
 - (1) Domaća proizvodnja po vrsti goriva (svi energetske proizvodi koji se proizvode u znatnim količinama) [ktoe]
 - (2) Neto uvoz po vrsti goriva (uključujući električnu energiju, raščlanjen na neto uvoz iz EU-a i neto uvoz izvan EU-a) [ktoe]
 - (3) Ovisnost o energiji uvezenoj iz trećih zemalja [%]
 - (4) Glavni izvori uvoza (zemlje) za glavne nositelje energije (uključujući plin i električnu energiju)
 - (5) Bruto domaća potrošnja po izvoru vrste goriva (uključujući kruta goriva, svi energetske proizvodi: ugljen, sirova nafta i naftni derivati, prirodni plin, nuklearna energija, električna energija, proizvedena toplina, obnovljivi izvori energije, otpad) [ktoe]
 - 2.2. Električna energija i toplina

⁽²⁹⁾ Za plan kojim je obuhvaćeno razdoblje od 2025. do 2030.: u točkama 4. i 5. za svaki parametar/varijablu s popisa navesti trendove, u petogodišnjim intervalima, za razdoblje od 2005. do 2040. (i po potrebi, za razdoblje od 2005. do 2050.), uključujući projekcije za 2030. godinu. Navode se parametri utemeljeni na egzogenim pretpostavkama nasuprot izradi modela.

⁽³⁰⁾ U onoj mjeri u kojoj je to moguće, navedeni podaci i projekcije temelje se na podacima i metodologijama EUROSTAT-a i u skladu su s tim podacima i metodologijama koje se upotrebljavaju za izvješćivanje o europskoj statistici u relevantnom sektorskom pravu <...>.

⁽³¹⁾ Napomena: sve se projekcije pripremaju na temelju stalnih cijena (cijene iz 2016. upotrebljavaju se kao bazna godina)

⁽³²⁾ Tajništvo će pripremiti preporuke za ključne parametre projekcija, kojima će biti obuhvaćene barem uvozne cijene nafte, plina i ugljena, kao i cijene ugljika u sustavu EU ETS.

- (1) Bruto proizvodnja električne energije [GWh]
- (2) Bruto proizvodnja električne energije po gorivu (svi energetske proizvodi) [GWh]
- (3) Udio kombinirane proizvodnje topline i električne energije u ukupnoj proizvodnji električne energije i topline [%]
- (4) Kapacitet proizvodnje električne energije po izvoru uključujući ugašene kapacitete i nova ulaganja [MW]
- (5) Proizvodnja topline u termoelektranama
- (6) Proizvodnja topline u postrojenjima za kombiniranu proizvodnju topline i električne energije, uključujući industrijsku otpadnu toplinu
- (7) Prekogranični i kapaciteti međupovezanosti za plin i električnu energiju <...> i njihove očekivane stope uporabe

2.3. Sektor pretvorbe

- (1) Gorivo utrošeno u termoelektranama (uključujući kruta goriva, naftu, plin) [ktoe]
- (2) Gorivo utrošeno u drugim postupcima pretvorbe [ktoe]

2.4. Potrošnja energije

- (1) Potrošnja primarne energije i konačna potrošnja energije [ktoe]
- (2) Konačna potrošnja energije po sektoru (uključujući industriju, stambeni sektor, tercijarni sektor, poljoprivredu i promet (uključujući, prema potrebi, raščlambu na putnički i teretni promet)) [ktoe]
- (3) Konačna potrošnja energije po gorivu (svi energetske proizvodi) [ktoe]
- (4) Konačna potrošnja za neenergetske namjene [ktoe]
- (5) Intenzitet primarne energije u ukupnom gospodarstvu (potrošnja primarne energije po BDP-u) [toe/EUR]
- (6) Intenzitet konačne energije po sektoru (uključujući industriju, stambeni sektor, tercijarni sektor i promet (uključujući, prema potrebi, raščlambu na putnički i teretni promet))

2.5. Cijene

- (1) Cijene električne energije po vrsti sektora potrošnje (stambeni, industrijski, tercijarni)
- (2) Nacionalne cijene goriva u maloprodaji (uključujući poreze, po izvoru i sektoru) [EUR/ktoe]

2.6. Ulaganja

Troškovi ulaganja u sektore pretvorbe, opskrbe, prijenosa i distribucije energije

2.7. Obnovljivi izvori

- (1) Bruto konačna potrošnja energije iz obnovljivih izvora i udio energije iz obnovljivih izvora u bruto konačnoj potrošnji energije, i po sektoru (električna energija, grijanje i hlađenje, promet), i po tehnologiji
- (2) Proizvodnja električne energije i topline iz obnovljive energije u zgradama; to uključuje, ako su dostupni, podatke razvrstane po proizvedenoj energiji, potrošenoj energiji i energiji stavljenj u mrežu iz solarnih fotovoltlnih sustava, solarnih termalnih sustava, biomase, toplinskih crpki, geotermalnih sustava, kao i iz drugih decentraliziranih sustava obnovljive energije
- (3) Ako je primjenjivo, druge nacionalne putanje, uključujući dugoročne ili sektorske udio biogoriva proizvedenih iz prehrambenih sirovina i naprednih biogoriva, udio energije iz obnovljivih izvora u centraliziranom grijanju, kao i obnovljiva energija koju su proizveli gradovi i zajednice obnovljive energije.

3. Pokazatelji povezani s emisijama i uklanjanjima stakleničkih plinova

- (1) Emisije stakleničkih plinova po sektoru politike <...> uključujući LULUCF
- (2) Emisije stakleničkih plinova po sektoru IPCC i po plinu (prema potrebi razvrstane na sustav EU-a za trgovanje emisijama i sektore na koje se odnosi raspodjela tereta) [tCO₂eq]
- (3) Emisija ugljika ukupnog gospodarstva [tCO₂eq/BDP]
- (4) Pokazatelji povezani s emisijom CO₂

- (a) intenzitet emisija stakleničkih plinova u domaćoj proizvodnji električne i toplinske energije [tCO₂eq/MWh]
 - (b) intenzitet emisija stakleničkih plinova krajnje potrošnje energije po sektoru [tCO₂eq/toe]
 - (5) Pokazatelji povezani s emisijama koje ne sadržavaju CO₂
 - (a) stoka: mliječne krave [1 000 grla], mesna goveda [1 000 grla], ovce [1 000 grla], svinje [1 000 grla], perad [1 000 komada]
 - (b) unos dušika kroz primjenu umjetnih gnojiva [kt dušika]
 - (c) unos dušika kroz primjenu stajskih gnojiva [kt dušika]
 - (d) dušik vezan preko usjeva koji na sebe vežu dušik [kt dušika]
 - (e) dušik u ostacima usjeva koji se vraćaju u tlo [kt dušika]
 - (f) područje kultiviranih organskih tala [hektari]
 - (g) generiranje krutog komunalnog otpada (MSW)
 - (h) kruti komunalni otpad (MSW) koji završava na odlagalištima otpada
 - (i) udio povrata CH₄ u ukupnom CH₄ nastalom na odlagalištima otpada [%]
-

PRILOG II.

NACIONALNI DOPRINOSI ZA UDIO ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA U KONAČNOJ BRUTO POTROŠNJI ENERGIJE U 2030.

<...>

PRILOG III.

DOSTAVLJANJE OBAVIJESTI O MJERAMA I METODOLOGIJAMA UGOVORNIH STRANA ZA PROVEDBU ČLANKA 7. DIREKTIVE 2012/27/EU, KAKO JE PRILAGOĐENA I USVOJENA ODLUKAMA MINISTARSKOG VIJEĆA 2015/08/MC-EnC I 2021/14/MC-EnC

Ugovorne strane u skladu s točkom 5. Priloga V. Direktivi 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, obavješćuju Tajništvo o predloženoj detaljnoj metodologiji za rad sustava obveze energetske učinkovitosti i o alternativnim mjerama politike iz članaka 7.a i 7.b te članka 20. stavka 6. te direktive.

1. Izračun razine propisanih ušteda energije koje se trebaju ostvariti tijekom čitavog razdoblja od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2030., uz prikaz načina na koji su sljedeći elementi uzeti u obzir:
 - (a) godišnja krajnja potrošnja energije prema prosjeku za razdoblje zadnje tri godine prije 1. siječnja 2022. [u ktoe];
 - (b) ukupna kumulativna količina uštede energije u krajnjoj potrošnji koju je potrebno ostvariti [u ktoe] u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (b) Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
 - (c) podaci koji su upotrijebljeni u izračunu krajnje potrošnje energije, uključujući opravdanje za uporabu alternativnih statističkih izvora i moguće razlike u pogledu izračunatih količina (ako su upotrijebljeni drugi izvori, a ne Eurostat).
2. Ugovorne strane koje odluče iskoristiti bilo koju od mogućnosti iz članka 7. stavka 2.. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, izvješćuju o svojem izračunu razine uštede energije tijekom cijelog razdoblja od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2030., pokazujući kako se uzimaju u obzir i sljedeći elementi:
 - (a) njihova godišnja stopa uštede;
 - (b) njihove osnovne referentne vrijednosti i energija upotrijebljena u prometu, u cijelosti ili djelomično, koja je isključena iz izračuna [u ktoe];
 - (c) izračunati kumulativni iznos uštede energije tijekom čitavog razdoblja od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2030. (prije primjene mogućnosti iz članka 7. stavka 4. točaka od (b) do (g) Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC) [u ktoe];
 - (d) primjena mogućnosti iz članka 7. stavka 4. točaka od (b) do (g) Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC:
 - i. <...>;
 - ii. iznos uštede energije [u ktoe] ostvarene u sektorima pretvorbe, distribucije i prijenosa energije, uključujući infrastrukturu za učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje, u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (c) Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
 - iii. iznos uštede energije [u ktoe] proizašle iz novih pojedinačnih mjera koje se provode od 31. prosinca 2008. i nastavljaju ostvarivati učinak 2020. i nakon toga, u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (d) Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
 - iv. iznos uštede energije [u ktoe] proizašle iz mjera politike, pod uvjetom da se može dokazati da te mjere politike rezultiraju pojedinačnim mjerama provedenim nakon 1. siječnja 2018. i prije 31. prosinca 2020. kojima se ostvaruju uštede nakon 31. prosinca 2020. u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (e) Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
 - v. iznos energije [u ktoe] proizvedene na ili u zgradama za vlastite potrebe kao rezultat mjera politike kojima se promiče nova ugradnja tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (f) Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;

- vi. iznos uštede energije [u ktoe] koji prelazi zahtijevanu kumulativnu uštedu energije u razdoblju od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020., koji Ugovorne strane uzimaju u obzir u razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2030. u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (g) Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
 - (e) ukupni kumulativni iznos uštede energije (nakon primjene mogućnosti iz članka 7. stavka 4. točaka od (b) do (g) Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC).
3. Mjere politike u pogledu ostvarivanja zahtijevane uštede iz članka 7. stavka 1. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC:
- 3.1. Sustavi obveze energetske učinkovitosti iz članka 7.a Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC:
- (a) opis sustava obveze energetske učinkovitosti;
 - (b) očekivane kumulativne i godišnje količine uštede i trajanje razdoblja obveze;
 - (c) stranke obveznice i njihove odgovornosti;
 - (d) ciljani sektori;
 - (e) prihvatljiva djelovanja predviđena u okviru mjere;
 - (f) informacije o primjeni sljedećih odredaba Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC:
 - (i) ako je primjenjivo, posebna djelovanja da se dio uštede ostvari u kućanstvima koja su pogođena energetske siromaštvom u skladu s člankom 7. stavkom 11.;
 - (ii) uštede koje su ostvarili pružatelji energetske usluga ili druge treće strane u skladu s člankom 7.a stavkom 6. točkom (a);
 - (iii) “akumuliranje i posuđivanje” u skladu s člankom 7. stavkom 6. točkom (b);
 - (g) prema potrebi, podaci o trgovanju uštedama energije.
- 3.2. Alternativne mjere iz članka 7.b i članka 20. stavka 6. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, osim oporezivanja:
- (a) vrsta mjere politike;
 - (b) kratki opis mjere politike, uključujući osobine svake mjere politike o kojoj se dostavlja obavijest;
 - (c) očekivani ukupni kumulativni i godišnji iznos uštede po svakoj mjeri i/ili iznos uštede energije za bilo koje prijelazno razdoblje;
 - (d) provedbena tijela javne vlasti, stranke sudionice ili ovlaštene stranke i njihove odgovornosti za provedbu mjere ili mjera politike;
 - (e) ciljani sektori;
 - (f) prihvatljiva djelovanja predviđena u okviru mjere;
 - (g) ako je primjenjivo, posebne mjere politike ili pojedinačne mjere usmjerene na energetske siromašne.
- 3.3. Podaci o mjerama oporezivanja:
- (a) kratki opis mjere oporezivanja;
 - (b) trajanje mjere oporezivanja;
 - (c) provedbeno tijelo javne vlasti;
 - (d) očekivani kumulativni i godišnji iznos uštede po mjeri;
 - (e) ciljani sektori i segment poreznih obveznika;
 - (f) metodologija izračuna, uključujući koje se cjenovne elastičnosti upotrebljavaju i kako su određene u skladu s točkom 4. Priloga V. Direktivi 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC.

4. Metodologija izračuna za mjere priopćene u skladu s člancima 7.a i 7.b i člankom 20. stavkom 6. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, osim mjera opozivanja:
 - (a) upotrijebljene metode mjerenja iz točke 1. Priloga V. Direktivi 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
 - (b) metoda za iskazivanje uštede energije (ušteda primarne ili krajnje energije);
 - (c) životni vijek mjera, stopa smanjenja ušteda tijekom vremena i pristup koji se koristio za uzimanje u obzir životnog vijeka ušteda;
 - (d) kratak opis metodologije izračuna, uključujući kako se osiguravaju dodatnost i značajnost ušteda te koje se metodologije i mjerila koriste za predviđene i procijenjene uštede;
 - (e) podaci o tome kako se rješavaju moguća preklapanja između mjera politike i pojedinačnih mjera kako bi se izbjeglo dvostruko računanje uštede energije;
 - (f) ako je relevantno, klimatske razlike i primijenjeni pristup.
5. Praćenje i provjera
 - (a) kratki opis sustava praćenja i provjere i postupka provjere;
 - (b) provedbeno tijelo javne vlasti i njegove glavne odgovornosti u pogledu sustava praćenja i provjere s obzirom na sustav obveze energetske učinkovitosti ili alternativne mjere;
 - (c) neovisnost praćenja i provjere od stranaka obveznika, stranaka sudionica ili ovlaštenih stranaka;
 - (d) statistički značajan udio mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti i udio i kriteriji koji su upotrijebljeni za definiranje i odabir reprezentativnog uzorka;
 - (e) obveze stranaka obveznika u pogledu izvješćivanja (uštede koje je ostvarila svaka stranka obveznika ili svaka potkategorija stranke obveznice, te ukupne uštede u okviru sustava).
 - (f) objava ostvarene uštede energije (svake godine) u okviru sustava obveze energetske učinkovitosti i alternativnih mjera;
 - (g) informacije o pravu Ugovorne strane u pogledu sankcija koje treba primijeniti u slučaju nepoštovanja;
 - (h) informacije o mjerama politike koje su predviđene ako napredak nije zadovoljavajući.

PRILOG IV.

OPĆI OKVIR ZA DUGOROČNE STRATEGIJE

1. PREGLED I PROCES RAZVOJA STRATEGIJA
 - 1.1. Sažetak
 - 1.2. Pravni kontekst i kontekst politika
 - 1.3. Javno savjetovanje
2. SADRŽAJ
 - 2.1. UKUPNO SMANJENJE EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA I POBOLJŠANJA UKLANJANJA PONORIMA
 - 2.1.1. Predviđena smanjenja emisija i poboljšanja uklanjanja do 2050.
 - 2.1.2. Nacionalni cilj za 2030. i nakon toga, ako postoji, i okvirne ključne etape za 2040. i 2050.
 - 2.1.3. Politike i mjere prilagodbe
 - 2.2. ENERGIJA IZ OBNOVLJIVIH IZVORA
 - 2.2.1 U mjeri u kojoj je to izvedivo, procijenjeni vjerojatni udio energije iz obnovljivih izvora u krajnjoj potrošnji energije do 2050.
 - 2.3. ENERGETSKA UČINKOVITOST
 - 2.3.1. U mjeri u kojoj je to izvedivo, procijenjena vjerojatna potrošnja energije do 2050.
 - 2.4. SEKTORSKI SPECIFIČAN POVEZANI SADRŽAJ
 - 2.4.1. Energetski sustav
 - 2.4.1.1. Planirana ili predviđena buduća putanja ili opseg emisija
 - 2.4.1.2. Općeniti opis glavnih pokretača energetske učinkovitosti, fleksibilnosti potražnje i energetske potrošnje te njihov razvoj od 2021. nadalje
 - 2.4.2. Industrija
 - 2.4.2.1. Predviđeno smanjenje emisija razvrstano po sektorima i energetske potražnji
 - 2.4.2.2. Opći pregled politika, postojećih planova i mjera za dekarbonizaciju kako su opisani u Prilogu I. dijelu 1. odjeljku A točki 2.1
 - 2.4.3. Promet
 - 2.4.3.1. Predviđene emisije i izvori energije razvrstani po vrsti prijevoza (npr. automobili i kombiji, teški cestovni promet, pomorski promet, zračni promet i željeznički promet)
 - 2.4.3.2. Mogućnosti dekarbonizacije
 - 2.4.4. Poljoprivreda, korištenje zemljišta, prenamjena zemljišta i šumarstvo (LULUCF)
 - 2.4.4.1. U mjeri u kojoj je to izvedivo, predviđene emisije po sektorima i pojedinim stakleničkim plinovima
 - 2.4.4.2. Predviđene mogućnosti smanjenja emisija
 - 2.4.4.3. Poveznice s politikama u području poljoprivrede i ruralnog razvoja
3. FINANCIRANJE
 - 3.1. Procjena potrebnih ulaganja
 - 3.2. Politike i mjere za povezano istraživanje, razvoj i inovacije
4. PROCJENA UČINKA SOCIOEKONOMSKIH ASPEKATA
5. PRILOZI (po potrebi)
 - 5.1. Detalji o modelima (uključujući pretpostavke) i/ili analizama, pokazateljima itd.

PRILOG V.

INFORMACIJE IZ INVENTARA STAKLENIČKIH PLINOVA

Dio 1.

Informacije koje treba uključiti u izvješća iz članka 26. stavka 3.:

- (a) podaci o svojim antropogenim emisijama stakleničkih plinova navedene u dijelu 2. ovog Priloga <...>;
- (b) podaci o svojim antropogenim emisijama ugljikovog monoksida (CO), sumporovog dioksida (SO₂), dušikovih oksida (NO_x) i hlapivih organskih spojeva, koji su sukladni podacima <...> za godinu X – 2;
- (c) podaci o svojim antropogenim emisijama stakleničkih plinova iz izvora i uklanjanjima CO₂ ponorima koji proizlaze iz sektora LULUCF za godinu X – 2, u skladu s metodologijama utvrđenim u dijelu 3. ovog Priloga. Ti su podaci važni i za izvješće o usklađivanju iz članka 14. Uredbe (EU) 2018/841;
- (d) sve promjene informacija iz točaka od (a) do (c) za godine između odgovarajuće bazne godine ili razdoblja i godine X – 3, navodeći razloge za te promjene;
- (e) informacije o pokazateljima kako su utvrđeni u dijelu 4. ovog Priloga za godinu X – 2;
- (f) <...>
- (g) informacije o koracima poduzetim s ciljem poboljšanja procjena inventara, posebno u područjima inventara koja su podvrgnuta prilagodbama ili preporukama nakon stručnog pregleda;
- (h) informacije o stvarnoj ili procijenjenoj raspodjeli verificiranih emisija koje dostavljaju postrojenja i operateri <...> u kategorije izvora nacionalnog inventara stakleničkih plinova i udjelu tih verificiranih emisija u ukupnim dostavljenim emisijama stakleničkih plinova u tim kategorijama izvora, za godinu X – 2;
- (i) <...>
- (j) prema potrebi, rezultate izvršenih provjera sukladnosti podataka korištenih za procjenu emisija u pripremi inventara stakleničkih plinova, za godinu X – 2, zajedno s:
 - (i) <...>
 - (ii) <...>
 - (iii) podacima o energiji, dostavljenim u skladu s člankom 4. i Prilogom B Uredbi (EZ) br. 1099/2008, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2012/02/MC-EnC, te izmijenjenom odlukama 2013/02/MC-EnC i 2015/02/MC-EnC](#);
- (k) opis promjena nacionalnog sustava inventara, ako postoje;
- (l) opis promjena nacionalnog registra, ako postoje;
- (m) informacije o svojim planovima osiguranja i kontrole kvalitete, općenitoj ocjeni nesigurnosti, općenitoj ocjeni potpunosti i, ako su dostupni, drugim elementima izvješća o nacionalnim inventarima stakleničkih plinova koji su potrebni za pripremu izvješća o inventaru stakleničkih plinova [Ugovornih strana](#);
- (n) <...>

[Ugovorna strana](#) može zatražiti da joj [Tajništvo](#) odobri odstupanje od prvog podstavka točke (c) radi primjene drukčije metodologije od one navedene u dijelu III. ovog Priloga ako se potrebno poboljšanje metodologije ne može postići na vrijeme da bi se moglo uzeti u obzir u inventarima stakleničkih plinova za razdoblje od 2025. do 2030. ili ako bi trošak poboljšanja metodologije bio nerazmjerno visok u usporedbi s koristima primjene takve metodologije za poboljšanje obračuna emisija i uklanjanja zbog neznatnog značenja emisija i uklanjanja iz dotičnih spremnika ugljika. [Ugovorne strane](#) koje žele iskoristiti to odstupanje dostavljaju obrazloženi zahtjev [Tajništvu](#) do 31. prosinca 2023., u kojem navode do kojeg bi se vremena moglo provesti poboljšanje metodologije, predložiti alternativna metodologija ili oboje, te procjenu mogućih utjecaja na točnost obračuna. [Tajništvo](#) može zatražiti dostavu dodatne informacije u utvrđenom, razumnom roku. Ako [Tajništvo](#) smatra da je zahtjev opravdan, odobrava odstupanje. Ako [Tajništvo](#) odbije zahtjev, ono mora obrazložiti svoju odluku.

Dio 2.

Staklenički plinovi koje treba obuhvatiti su:

ugljikov dioksid (CO₂)

metan (CH₄)

didušikov oksid (N₂O)

sumporov heksafluorid (SF₆)

dušični trifluorid (NF₃)

Fluorougljikovodici (spojevi HFC):

- HFC-23 CHF₃
- HFC-32 CH₂F₂
- HFC-41 CH₃F
- HFC-125 CHF₂CF₃
- HFC-134 CHF₂CHF₂
- HFC-134a CH₂FCF₃
- HFC-143 CH₂FCHF₂
- HFC-143a CH₃CF₃
- HFC-152 CH₂FCH₂F
- HFC-152a CH₃CHF₂
- HFC-161 CH₃CH₂F
- HFC-227ea CF₃CHF₂CF₃
- HFC-236cb CF₃CF₂CH₂F
- HFC-236ea CF₃CHFCHF₂
- HFC-236fa CF₃CH₂CF₃
- HFC-245fa CHF₂CH₂CF₃
- HFC-245ca CH₂FCF₂CHF₂
- HFC-365mfc CH₃CF₂CH₂CF₃
- HFC-43-10mee CF₃CHFCHF₂CF₂CF₃ ili (C₅H₂F₁₀)

Perfluorougljici (PFC-i):

- PFC-14, perfluorometan, CF₄
- PFC-116, perfluoroetan, C₂F₆
- PFC-218, perfluoropropan, C₃F₈
- PFC-318, perfluorociklobutan, c-C₄F₈
- perfluorociklopropan c-C₃F₆
- PFC-3-1-10, perfluorobutan, C₄F₁₀
- PFC-4-1-12, perfluoropentan, C₅F₁₂
- PFC-5-1-14, perfluoroheksan, C₆F₁₄
- PFC-9-1-18, C₁₀F₁₈

Dio 3.

Metodologije za praćenje i izvješćivanje u sektoru LULUCF

Geografski eksplicitni podaci o prenamjeni zemljišta u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.

Metodologija prve razine (Tier 1) u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.

Za emisije i uklanjanja iz spremnika ugljika koji obuhvaća najmanje 25 – 30% emisija ili uklanjanja u kategoriji izvora ili ponora koja je prioritet u nacionalnom sustavu inventara [Ugovorne strane](#) jer njezina procjena ima znatan utjecaj na ukupan inventar stakleničkih plinova te zemlje u smislu apsolutne razine emisije i uklanjanja, na trend

emisija i uklanjanja ili na nesigurnosti u pogledu emisija i uklanjanja u kategorijama korištenja zemljišta, najmanje metodologija druge razine (Tier 2) u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.

Ugovorne strane potiču se na primjenu metodologije treće razine (Tier 3), u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.

Dio 4. **Pokazatelji inventara**

Naziv pokazatelja	Pokazatelj
PRETVORBA B0	Specifična emisija CO ₂ iz javnih elektrana i elektrana s proizvodnjom za vlastite potrebe, t/TJ Emisija CO ₂ iz javnih i termoelektrana s proizvodnjom za vlastite potrebe, kt podijeljen na sve proizvode – proizvodnja javnih i termoelektrana s proizvodnjom za vlastite potrebe, PJ
PRETVORBA E0	Specifična emisija CO ₂ iz postrojenja s proizvodnjom za vlastite potrebe, t/TJ Emisija CO ₂ iz postrojenja s proizvodnjom za vlastite potrebe, kt podijeljen na sve proizvode termoelektrana s proizvodnjom za vlastite potrebe, PJ
INDUSTRIJA A1.1	Ukupna emisija CO ₂ iz potrošnje energije u industriji željeza i čelika, t/mil. EUR Ukupna emisija CO ₂ iz industrije željeza i čelika, kt podijeljen s bruto dodanom vrijednosti industrije željeza i čelika
INDUSTRIJA A1.2	Emisija CO ₂ iz potrošnje energije u kemijskoj industriji, t/mil. EUR Emisija CO ₂ iz potrošnje energije u kemijskoj industriji, kt podijeljen s bruto dodanom vrijednosti kemijske industrije
INDUSTRIJA A1.3	Emisija CO ₂ iz potrošnje energije u industriji stakla, lončarskih proizvoda i građevinskih materijala, t/mil. EUR Emisija CO ₂ iz potrošnje energije u industriji stakla, lončarskih proizvoda i građevinskih materijala, kt podijeljen s bruto dodanom vrijednosti industrije stakla, lončarskih proizvoda i građevinskih materijala
INDUSTRIJA A1.4	Emisija CO ₂ iz potrošnje energije u industriji hrane, pića i duhana, t/mil. EUR Emisija CO ₂ iz potrošnje energije u industriji hrane, pića i duhana, kt podijeljen s bruto dodanom vrijednosti industrije hrane, pića i duhana, mil. EUR. (EC95)
INDUSTRIJA A1.5	Emisija CO ₂ u potrošnji energije u papirnoj i tiskarskoj industriji, t/mil. EUR Emisija CO ₂ u potrošnji energije u papirnoj i tiskarskoj industriji, kt – Bruto dodana vrijednost – papirna i tiskarska industrija, mil. EUR (EC95)
KUĆANSTVA A0	Specifična emisija CO ₂ iz kućanstava za grijanje prostora, t/m ² Specifična emisija CO ₂ iz kućanstava za grijanje prostora podijeljena s površinom stalno nastanjenih stambenih prostora, mil. m ²
USLUGE B0	Specifična emisija CO ₂ iz komercijalnog i institucionalnog sektora za grijanje prostora, kg/m ² Specifična emisija CO ₂ iz komercijalnog i institucionalnog sektora za grijanje prostora, kt podijeljen s površinom uslužnih prostora, mil. m ²
PROMET B0	Specifična emisija CO ₂ iz putničkih vozila na dizelski pogon, g/100 km
PROMET B0	Specifična emisija CO ₂ iz putničkih vozila na benzinski pogon, g/100 km

PRILOG VI.

PODACI O POLITIKAMA I MJERAMA U PODRUČJU EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA

Informacije koje se trebaju uključiti u izvješća iz članka 18.:

- (a) opis svojeg nacionalnog sustava za izvješćivanje o politikama i mjerama i za izvješćivanje o projekcijama antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja ponorima stakleničkih plinova u skladu s člankom 39. stavkom 1. ili informacije o mogućim promjenama tog sustava, ako je takav opis već dostavljen;
- (b) ažuriranja vezana uz svoje dugoročne strategije iz članka 15. i napredak u provedbi tih strategija;
- (c) informacije o nacionalnim politikama i mjerama, ili skupinama mjera, te o provedbi politika i mjera ili skupina mjera **Energetske zajednice** koja ograničavaju ili smanjuju emisije iz izvora i povećavaju uklanjanje ponorima stakleničkih plinova, razvrstane po sektorima i plinovima ili skupini plinova (HFC i PFC) iz dijela 2. Priloga V. Te informacije odnose se na primjenjive i odgovarajuće nacionalne politike ili politike **Energetske zajednice** i uključuju:
 - i. cilj politike ili mjere i kratki opis politike ili mjere;
 - ii. vrstu instrumenta politike;
 - iii. stanje provedbe politike ili mjere ili grupe mjera;
 - iv. pokazatelje koji se koriste za praćenje i ocjenu napretka tijekom vremena;
 - v. ako su dostupne, kvantitativne procjene učinaka na emisije iz izvora i uklanjanja ponorima stakleničkih plinova razvrstanih u:
 - rezultate *ex ante* ocjena učinaka pojedinih ili grupa politika i mjera o ublažavanju klimatskih promjena. Procjene se dostavljaju za niz od četiri buduće godine koje završavaju s 0 ili 5 i dolaze neposredno nakon izvještajne godine <...>;
 - rezultate *ex post* ocjena učinaka pojedinačnih politika ili skupina politika i mjera o ublažavanju klimatskih promjena, ako su dostupni <...>;
 - vi. dostupne procjene predviđenih troškova i koristi politika i mjera, kao i procjene stvarnih troškova i koristi politika i mjera;
 - vii. sva postojeća upućivanja na ocjene troškova i učinaka nacionalnih politika i mjera, na informacije u provedbi politika i mjera **Energetske zajednice i Europske unije**, koje ograničavaju ili smanjuju emisije stakleničkih plinova iz izvora ili jačaju uklanjanja ponorima te na popratna tehnička izvješća;
 - viii. ocjenu doprinosa politike ili mjere ostvarivanju dugoročne strategije iz članka 15.;
- (d) informacije o planiranim dodatnim nacionalnim politikama i mjerama, ili skupinama mjera, predviđenim s ciljem ograničavanja emisija stakleničkih plinova <...>;
- (e) informacije u pogledu poveznica između različitih politika i mjera, ili skupina mjera, o kojima se izvještava u skladu s točkom (c) i načina na koji takve politike i mjere, ili skupine mjera, pridonose različitim scenarijima projekcija.

PRILOG VII.

PODACI O PROJEKCIJAMA U PODRUČJU EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA

Informacije koje treba uključiti u izvješća iz članka 18.:

- (a) projekcije bez mjera, ako su dostupne, projekcije s mjerama i, ako su dostupne, projekcije s dodatnim mjerama;
- (b) projekcije ukupnih stakleničkih plinova <...>;
- (c) utjecaj politika i mjera utvrđenih u skladu s člankom 18. stavkom 1. točkom (a). Kada takve politike i mjere nisu uključene, to mora biti jasno navedeno i objašnjeno;
- (d) rezultati analize osjetljivosti provedene za projekcije i podaci o upotrijebljenim modelima i parametrima;
- (e) sva odgovarajuća upućivanja na ocjene i tehnička izvješća na kojima se temelje projekcije iz članka 18. stavka 4.

PRILOG VIII.

INFORMACIJE O NACIONALNIM MJERAMA PRILAGODBE, FINANCIJSKOJ I TEHNOLOŠKOJ POTPORI ZEMLJAMA U RAZVOJU TE PRIHODIMA NAPLATE UGLJIKA

Dio 1.

Izveščivanje o mjerama prilagodbe

Informacije koje treba uključiti u izvješća iz članka 19. stavka 1.:

- (a) glavni ciljevi prilagodbe i institucionalni okvir za prilagodbu;
- (b) projekcije klimatskih promjena, uključujući vremenske ekstreme, utjecaje klimatskih promjena, ocjenu ranjivosti na klimatske promjene i rizika klimatskih promjena te ključne klimatske nepogode;
- (c) sposobnost prilagodbe;
- (d) planovi i strategije prilagodbe;
- (e) okvir praćenja i evaluacije;
- (f) napredak ostvaren u provedbi, uključujući dobre prakse i promjene u upravljanju.

Dio 2.

Izveščivanje o potpori pruženoj zemljama u razvoju

Informacije koje se trebaju uključiti u izvješća iz članka 19. stavka 3.:

- (a) informacije o financijskoj potpori dodijeljenoj i isplaćenoj zemljama u razvoju za godinu X – 1, uključujući:
 - i. kvantitativne informacije o javnim i mobiliziranim sredstvima **Ugovornih strana**. Informacije o financijskim tokovima trebaju se temeljiti na takozvanim “pokazateljima iz Rija” za potpore za ublažavanje klimatskih promjena i potpore za prilagođivanje klimatskim promjenama i drugim sustavima praćenja koje je uveo Odbor za razvojnu pomoć OECD-a;
 - ii. kvalitativne metodološke informacije u kojima se objašnjava metoda koja je upotrijebljena za izračun kvantitativnih podataka, uključujući objašnjenje metodologije za kvantificiranje svojih informacija i, prema potrebi, druge informacije o definicijama i metodologijama upotrijebljenim za utvrđivanje brojki, ako ih ima, osobito u pogledu dostavljenih informacija o mobiliziranim financijskim tokovima;
 - iii. dostupne informacije o aktivnostima **Ugovorne strane** povezani s projektima prijenosa tehnologije financiranim javnim sredstvima i projektima izgradnje kapaciteta za zemlje u razvoju u okviru UNFCCC-a, uključujući informacije o tome je li prenesena tehnologija ili projekt izgradnje kapaciteta bio upotrijebljen za ublažavanje učinaka klimatskih promjena ili prilagodbu tim učincima, informacije o zemlji primateljici, ako je moguće o iznosu pružene potpore, te vrsti prenesene tehnologije ili projekta izgradnje kapaciteta;
- (b) dostupne informacije za godinu X i naredne godine o planiranom pružanju potpore, uključujući informacije o planiranim aktivnostima povezanim s projektima prijenosa tehnologije financiranim javnim sredstvima i projektima izgradnje kapaciteta za zemlje u razvoju u okviru UNFCCC-a, i o tehnologijama koje se trebaju prenijeti i projektima izgradnje kapaciteta, uključujući informacije o tome jesu li prenesena tehnologija ili projekt izgradnje kapaciteta namijenjeni za ublažavanje učinaka klimatskih promjena ili prilagodbu tim učincima, informacije o zemlji primateljici, ako je moguće o iznosu potpore koju se planira pružiti, te vrsti prenesene tehnologije ili projekta izgradnje kapaciteta.

Dio 3.

Izveščivanje o prihodima od naplate ugljika

Informacije koje se trebaju uključiti u izvješća iz članka 19. stavka 2.:

- (a) informacije o korištenju **svih** prihoda tijekom godine X – 1 koje je **Ugovorna strana stekla naplatom ugljika <...>**;
- (b) <...>

Prihodi <...> koji u trenutku kad **Ugovorna strana** podnosi izvješće **Tajništvu**, u skladu s člankom 19. stavkom 2., nisu isplaćeni, kvantificiraju se i dostavljaju u izvješćima za sljedeće godine.

PRILOG IX.

DODATNE OBVEZE IZVJEŠĆIVANJA

Dio 1.

Dodatne obveze izvješćivanja u području proizvodnje energije iz obnovljivih izvora

Osim ako je drukčije navedeno, u skladu s člankom 20. točkom (c) navode se sljedeće dodatne informacije:

- (a) djelovanje sustava jamstava o podrijetlu za električnu energiju i grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora, razine izdanih i poništenih jamstava o podrijetlu i iz toga proistekla godišnja nacionalna potrošnja energije iz obnovljivih izvora, kao i mjere donesene da se osigura pouzdanost i zaštita od prijevare sustava;
- (b) količine biogoriva, bioplina, obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, goriva od recikliranog ugljika i električne energije iz obnovljivih izvora potrošene u prometnom sektoru i, ako je relevantno, njihovu učinku u pogledu smanjene emisije stakleničkih plinova, razlikujući goriva proizvedena od različitih vrsta kultura za proizvodnju prehrambenih proizvoda i hrane za životinje i svake vrste sirovina iz Priloga IX. Direktivi (EU) 2018/2001, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC**;
- (c) trendovi u raspoloživosti, podrijetlu i uporabi izvora biomase u energetske svrhe;
- (d) promjene u cijeni sirovina i korištenju zemljišta u **Ugovornoj strani** povezane s povećanom uporabom biomase i drugih oblika energije iz obnovljivih izvora;
- (e) procijenjeni višak proizvodnje energije iz obnovljivih izvora koji bi se mogao prenijeti na druge **Ugovorne strane ili države članice Europske unije** kako bi mogle ispuniti zahtjeve iz članka 3. stavka 3. Direktive (EU) 2018/2001, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC**, i ostvariti nacionalni doprinos i putanje iz članka 4. točke (a) podtočke 2. ove Uredbe;
- (f) ako je primjenjivo, procijenjenu potražnju za energijom iz obnovljivih izvora koja će se zadovoljiti iz drugih izvora različitih od domaće proizvodnje do 2030., uključujući uvezenu sirovinu biomase;
- (g) tehnološki razvoj i uvođenje biogoriva proizvedenih od sirovina navedenih u Prilogu IX. Direktivi (EU) 2018/2001, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC**;
- (h) ako je dostupan, procijenjeni učinak proizvodnje ili uporabe biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase na bioraznolikost, izvore vode, dostupnost i kvalitetu vode, tlo i kvalitetu zraka u **Ugovornoj strani**;
- (i) uočeni slučajevi prijevare u lancu nadzora biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase;
- (j) informacije o tome kako je procijenjen udio biorazgradiva otpada u otpadu koji se upotrebljava za proizvodnju energije te što je poduzeto da se te procjene poboljšaju i provjere;
- (k) proizvodnja električne energije i topline iz obnovljive energije u zgradama, uključujući podatke razvrstane po proizvedenoj energiji, potrošenoj energiji i energiji stavljenoj u mrežu iz solarnih fotovoltlnih sustava, solarnih termalnih sustava, biomase, toplinskih crpki, geotermalnih sustava, kao i iz drugih decentraliziranih sustava obnovljive energije;
- (l) ako je primjenjivo, udio energije iz obnovljivih izvora u centraliziranom grijanju, kao i energija iz obnovljivih izvora koju su proizveli gradovi i zajednice obnovljive energije;
- (m) primarna opskrba krutom biomasom (u 1 000 m³, osim u pogledu točke 1. podtočke (b)iii. koja se izražava u tonama)
 - 1. šumska biomasa koja se upotrebljava za proizvodnju energije (domaća proizvodnja i uvoz)
 - (a) primarna biomasa iz šume koja se izravno upotrebljava za proizvodnju energije
 - i. ako su dostupne, grančice i krošnje stabala (dostavljanje podataka je dobrovoljno)
 - ii. ako je primjenjivo, panjevi (dostavljanje podataka je dobrovoljno)
 - iii. oblo drvo (raščlanjeno na industrijsko oblo drvo i ogrjevno drvo)
 - (b) ako je primjenjivo, nusproizvodi šumske industrije koji se izravno upotrebljavaju za proizvodnju energije
 - i. ako je primjenjivo, kora
 - ii. drveni otpaci, piljevina i druge drvene čestice
 - iii. ako je primjenjivo, crni lug i sirovo tal-ulje
 - (c) ako je dostupno, otpadno drvo nakon njegove uporabe koje se upotrebljava izravno za proizvodnju energije

- (d) prerađeno gorivo dobiveno iz drva proizvedeno iz sirovine koja nije navedena u točki 1. podtočkama (a), (b) ili (c):
 - i. ako je primjenjivo, drveni ugljen
 - ii. drveni peleti i drveni briketi
- 2. ako je dostupna, poljoprivredna biomasa koja se upotrebljava za proizvodnju energije (domaća proizvodnja, uvoz i izvoz)
 - (a) energetske kulture za proizvodnju električne energije ili topline (uključujući kulture kratkih ophodnji)
 - (b) ostaci poljoprivrednih kultura za proizvodnju električne energije ili topline
- 3. ako je dostupna, biomasa iz organskog otpada koja se upotrebljava za proizvodnju energije (domaća proizvodnja, uvoz i izvoz)
 - (a) organska frakcija industrijskog otpada
 - (b) organska frakcija komunalnog otpada
 - (c) otpadni mulj
- (n) krajnja potrošnja energije krute biomase (količina krute biomase upotrijebljene za proizvodnju energije u sljedećim sektorima):
 - 1. energetske sektor
 - (a) električna energija
 - (b) suproizvodnja toplinske i električne energije
 - (c) toplina
 - 2. unutarnji industrijski sektor (potrošena električna energija i električna energija iz vlastite proizvodnje, istodobna proizvodnja toplinske i električne energije i toplina)
 - 3. izravna krajnja potrošnja u stambenim prostorima
 - 4. ostali

Dio 2.

Dodatne obveze izvješćivanja u području energetske učinkovitosti

U području energetske učinkovitosti, u skladu s člankom 21. točkom (c), navode se sljedeće dodatne informacije:

- (a) glavne zakonodavne i nezakonodavne politike, mjere, financijske mjere i programi provedeni u godini X – 2 i X – 1 (pri čemu je godina X godina predaje izvješća) kako bi se ostvarili ciljevi iz članka 4. točke (b) kojima se promiču tržišta energetske usluga, poboljšavaju energetska svojstva zgrada, mjere za korištenje potencijala za energetske učinkovitost plina i infrastrukture električne energije i grijanja i hlađenja, poboljšava informiranje i kvalificiranje, druge mjere za promicanje energetske učinkovitosti;
- (b) kumulativni iznos uštede energije ostvarene primjenom članka 7. Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#), u godinama X – 3 i X – 2;
- (c) iznos uštede ostvaren mjerama politike usmjerenima na ublažavanje energetske siromaštva u skladu s člankom 7. stavkom 11. Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#);
- (d) ako je primjenjivo, iznos uštede ostvaren u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (c) Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#);
- (e) napredak u svakom sektoru i razlozi zašto je potrošnja energije ostala stabilna ili je rasla u godini X – 3 i X – 2 u sektorima krajnje potrošnje energije;
- (f) ukupna površina poda zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti [Ugovornih strana](#), čija ukupna korisna površina poda prelazi 250 m² i koje 1. siječnja godine X – 2 i X – 1 nisu ispunile zahtjeve u pogledu energetske učinkovitosti iz članka 5. stavka 1. Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#);
- (g) ukupna površina poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti [Ugovornih strana](#) koja je bila renovirana u godini X – 3 i X – 2, kako je navedeno u članku 5. stavku 1. Direktive 2012/27/EU, [kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC](#), ili iznos

uštede energije u prihvatljivim zgradama u vlasništvu i uporabi središnje vlasti, kako je navedeno u članku 5. stavku 6. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;

- (h) broj energetskeg pregleda provedenih u godini X – 3 i X – 2. Osim toga, ukupni procijenjeni broj velikih trgovačkih društava na teritoriju Ugovorne strane na koje se primjenjuje članak 8. stavak 4. Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, i broj energetskeg revizija provedenih u tim poduzećima u godini X – 3 i X – 2;
- (i) primijenjeni nacionalni faktor primarne energije za električnu energiju i obrazloženje ako se razlikuje od zadanog koeficijenta iz bilješke (3) Priloga IV. Direktivi 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC;
- (j) broj i površina poda novih i renoviranih zgrada približno nulte energije u godini X – 2 i X – 1, kako je predviđeno u članku 9. Direktive 2010/31/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2010/02/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC, ako je potrebno na temelju statističkog uzorkovanja;
- (k) poveznica na internetsku stranicu na kojoj se može pristupiti popisu ili sučelju pružatelja energetskeg usluga iz članka 18. stavka 1. točke (c) Direktive 2012/27/EU, kako je prilagođena i usvojena odlukama Ministarskog vijeća 2015/08/MC-EnC i 2021/14/MC-EnC.

PRILOG X.

IZVJEŠĆE ENERGETSKE ZAJEDNICE O ODRŽIVOSTI BIOENERGIJE

Izvješće **Energetske zajednice** o održivosti bioenergije u pogledu energije iz biomase, koje **Tajništvo** izrađuje svake dvije godine zajedno s **izvješćem o provedbi** u skladu s člankom 35. stavkom 2. točkom (d) sadržava barem sljedeće informacije:

- (a) relativne prednosti različitih biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase za okoliš i njihove troškove, učinke uvozne politike **Ugovornih strana** na njih, posljedice za sigurnost opskrbe te načine za ostvarivanje uravnoteženog pristupa između domaće proizvodnje i uvoza;
- (b) učinak proizvodnje i uporabe biomase na održivost u **Energetskoj zajednici** i u trećim zemljama, uključujući učinke na bioraznolikost;
- (c) podatke i analize trenutačne i očekivane održive dostupnosti biomase i potražnje za biomasom, uključujući učinak povećane potražnje za biomasom na sektore koji upotrebljavaju biomasu;
- (d) tehnološki razvoj i uvođenje biogoriva proizvedenih od sirovina navedenih u Prilogu IX. Direktivi (EU) 2018/2001, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC**, i procjenu dostupnosti sirovina i konkurencije resursa, za hranu ljudi i hranu za životinje za potrebe proizvodnje biogoriva, uzimajući u obzir načela kružnog gospodarstva <...>;
- (e) informacije i analizu dostupnih rezultata znanstvenih istraživanja u pogledu neizravne prenamjene zemljišta s obzirom na sve postupke proizvodnje, zajedno s procjenom o tome može li se suziti raspon nesigurnosti prepoznat u analizi koja je temelj procjena emisija povezanih s neizravnom prenamjenom zemljišta te može li se uzeti u obzir mogući utjecaj nacionalnih i politika **Energetske zajednice**, poput okoliša, klime i poljoprivrednih politika;
- (f) s obzirom na treće zemlje i na **Ugovorne strane** koje su značajniji izvori biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase koje se troši u **Energetskoj zajednici**, o nacionalnim mjerama poduzetim s ciljem ispunjavanja kriterija održivosti i kriterija uštede stakleničkih plinova utvrđenih članku 29. stavcima od 2. do 7. i članku 29. stavku 10. Direktive (EU) 2018/2001, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC**, za tlo, vodu i zaštitu zraka; i
- (g) zbirne informacije iz baza podataka iz članka 28. stavka 2. Direktive (EU) 2018/2001, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC**.

Pri izvješćivanju o uštedi emisija stakleničkih plinova zbog uporabe biomase, **Tajništvo** se služi vrijednostima koje su prijavile **Ugovorne strane** u skladu s točkom (b) dijela 1. Priloga IX., uključujući privremene srednje vrijednosti procijenjenih emisija u vezi s neizravnom prenamjenom zemljišta i povezani raspon koji proizlazi iz analize osjetljivosti kako je utvrđeno u Prilogu VIII. Direktivi (EU) 2018/2001, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC**. **Tajništvo** objavljuje podatke o privremenim srednjim vrijednostima procijenjenih emisija u vezi s neizravnom prenamjenom zemljišta i povezanom rasponu koji je proizašao iz analize osjetljivosti. Osim toga, **Tajništvo** procjenjuje hoće li se procjena uštede izravnih emisija promijeniti, i na koje načine, kad bi se uzeli u obzir suproizvodi primjenom supstitucijskog pristupa.

PRILOG XI.

***DOBROVOLJNI PROGRAMI U POGLEDU KOJIH JE TAJNIŠTVO IZDALO
MIŠLJENJE U SKLADU S ČLANKOM 30. STAVKOM 4. DIREKTIVE (EU) 2018/2001,
KAKO JE PRILAGOĐENA I USVOJENA ODLUKOM MINISTARSKOG VIJEĆA
2021/14/MC-EnC***

Izvrješće o dobrovoljnim programima u pogledu kojih je Tajništvo izdalo mišljenje u skladu s člankom 30. stavkom 4. Direktive (EU) 2018/2001, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/14/MC-EnC, koje Tajništvo donosi svake dvije godine zajedno s izvješćem o provedbi u skladu s člankom 35. stavkom 2. točkom (e) ove Uredbe, sadržava procjenu Tajništva u pogledu najmanje sljedećeg:

- (a) neovisnosti, načina i učestalosti revizija, u odnosu na ono što je navedeno o tim aspektima u dokumentaciji programa, u trenutku kada je Tajništvo priznalo dotični program, te u odnosu na najbolje industrijske prakse;
- (b) dostupnosti, iskustva i transparentnosti prilikom primjene metoda za prepoznavanje i rješavanje slučajeva nesukladnosti, uz obraćanje posebne pozornosti na rješavanje stvarnih ili navodnih ozbiljnih prijestupa od strane članova programa;
- (c) transparentnosti, osobito u pogledu dostupnosti programa, dostupnosti prijevoda na službene jezike zemalja i regija iz kojih potječu sirovine, dostupnosti popisa ovlaštenih subjekata i odgovarajućih potvrda te revizorskih izvješća;
- (d) sudjelovanja dionika, osobito u pogledu savjetovanja s autohtonim i lokalnim zajednicama prije donošenja odluke tijekom izrade i preispitivanja programa te tijekom revizija i odgovor na njihove doprinose;
- (e) ukupne stabilnosti programa, osobito s obzirom na pravila o akreditaciji, kvalifikaciji i neovisnosti revizora i odgovarajućih programskih tijela;
- (f) ako je dostupno, ažuriranja programa u odnosu na tržište, količina certificiranih sirovina i biogoriva po zemlji podrijetla i vrsti, broj sudionika;
- (g) lakoće i djelotvornosti provedbe sustava za praćenje dokaza o usklađenosti s kriterijima održivosti koji su u programu određeni za njegove članove, pri čemu bi taj sustav trebao služiti kao sredstvo za sprečavanje prijevernih radnji posebno s ciljem uočavanja, obrade i naknadnih postupaka u vezi sa slučajevima u kojima se sumnja na prijevaru i druge nepravilnosti te prema potrebi broj otkrivenih slučajeva prijave ili nepravilnosti;
- (h) mogućnosti za subjekte koji će biti ovlašteni za priznavanje i praćenje tijela za ovjeravanje;
- (i) kriterija za priznavanje ili akreditaciju tijela za ovjeravanje;
- (j) pravila za provođenje praćenja tijela za ovjeravanje;
- (k) načina olakšavanja ili poboljšanja promicanja najbolje prakse.

PRILOG XII.

NACIONALNI SUSTAVI INVENTARA

Informacije iz članka 37. uključuju sljedeće:

- (a) <...>
 - (b) podatke prikupljene kroz sustave izvješćivanja o fluoriranim plinovima u relevantnim sektorima [u skladu s [Montrealskim protokolom](#)] <...> u svrhu pripreme nacionalnih inventara stakleničkih plinova;
 - (c) <...>
 - (d) podatke koji se dostavljaju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1099/2008, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2012/02/MC-EnC, te izmijenjenom odlukama 2013/02/MC-EnC i 2015/02/MC-EnC;
 - (e) podatke koji se prikupljaju geografskim praćenjem zemljišta u kontekstu postojećih programa i istraživanja [Energetske zajednice](#) i [Ugovornih strana](#) za prikupljanje podataka, uključujući LUCAS (Land Use Cover Area frame Survey) i Program Copernicus.
-

PRILOG XIII.

KORELACIJSKA TABLICA

<...>

PRILOG XIV.

CILJEVI ZA NETO EMISIJE STAKLENIČKIH PLINOVA U 2030.

Ciljevi pokrivaju sve domaće neto emisije stakleničkih plinova Ugovornih strana, uključujući LULUCF emisije i uklanjanja (osim za Crnu Goru).

	Ciljevi za neto emisije stakleničkih plinova u odnosu na razine iz 1990.
Albanija	+53,2% 12,00 MtCO ₂ eq
Bosna i Hercegovina	-41,2% 15,65 MtCO ₂ eq
Gruzija	-47,0% 20,50 MtCO ₂ eq
Kosovo* (1)	-16,3% 8,95 MtCO ₂ eq
Moldova	-68,6% 9,10 MtCO ₂ eq
Crna Gora (2)	-55,0% 2,42 MtCO ₂ eq
Sjeverna Makedonija	-82,0% 2,20 MtCO ₂ eq
Srbija	-40,3% 47,82 MtCO ₂ eq
Ukrajina	-65,0% 309,00 MtCO ₂ eq
Cilj Energetske zajednice za 2030.	-60,9% (3) 427,64 MtCO ₂ eq (4)

Napomene:

(1) Cilj Kosova* je u usporedbi sa razinom iz 2016.

(2) Cilj Crne Gore ne uključuje LULUCF emisije i uklanjanja.

(3) Bazna godina korištena za Kosovo* u izračunu postotka smanjenja je 2016.

(4) Apsolutni ciljni broj predstavlja zbroj pojedinačnih ciljeva Ugovornih strana.